

It is delivered either to
"GLASILO K. S. K.
JEDNOTE"
6117 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.
The largest Slovenian
Weekly in the United States
of America.
Sworn Circulation 13,800
Issued every
Wednesday
Subscription rate.
For members yearly — \$9.54
For nonmembers — \$1.00
Foreign Countries — \$3.00
Telephone: Randolph 628

Največji slovenski tednik
v Združenih državah.
Izhaja vsako sredo.
Ima naročnikov 13,800
Naročnina:
Za član, na leto — \$9.54
Za nečlane — \$1.00
Za inostranstvo — \$3.00
NASLOV
uredništva in upravnika
6117 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.
Telefon: Randolph 628

Entered as Second-Class Matter December 12th, 1923 at the Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of August 24, 1912
ACCEPTED FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917. AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.
CLEVELAND, O., 16. JULIJA (JULY), 1924.
Ste. 29. — No. 29. Leto X.—Volume X.

MILWAUSKI SHOD. DAROVI ZA LORAIN. POLET OKROG SVETA. VABILO. UPOR V BRAZILJI. POLITIČNA KAMPANJA. GOZDNI POŽARI.

KATOLISKI SHOD V MILWAUKEE IZPADEL SIJAJNO

Milwaukee, Wis., 14. julija. (Izvirno poročilo.) — Sprejmite sledeče vrstice o izidu slovenskega katoliškega shoda v Milwaukee:
"Včerajšnji shod je izpadel sijajno in nad vse nepričakovano. Slavnost je izpadla tako povoljno, in za naselbino tako veselo, da je ne bodo kmalu pozabili.
"Da je ta slavnost izpadla tako dobro, je v to pripomoglo nad vse lepo vreme, velika vdeležba domačega in tudi zunanega ljudstva; k veličastni paradi so pa pripomogla sredstva: dekoracija z zastavami, po vseh hišah in cestah, kjer bivajo Slovenci in koder se je pomikal sprevod; vrsta žensk v pestrih narodnih nošah, okrašeni avtomobili in "trucky", ki so vozili otroke in društva skupaj. In da je bilo veličastno tudi v cerkvi, je k temu pripomogla navzočnost visokocislanih in odličnih cerkvenih dostojanstvenikov, nadškofa iz Milwaukee, Most Rev. S. Messmerja, Rev. Bajca iz St. Paula, Minn., in profesor, Rev. Grudna iz Minnesote.
In da je bil popoldne v dvorani bogat program, je dokaz ta, ker smo ga skončali po clevelandskem času nekako ob pol 8. uri zvečer, predno so imeli priliko, da so dvorano preuredili za zabavni ples.
Shod je poselilo tudi sedem glavnih odbornikov K. S. K. Jednote in mnogo gostov iz vseh krajev. Posebno so se odlikovala sheboyganska društva s podpredsednico Mrs. Prislana na čelu; ki so se pripeljala v Milwaukee s posebnimi karami. Popoldne je obiskal shod tudi župnik iz Sheboygana, Rev. Jakob Černe. Domači župnik, Rev. Marko Pakiž je bil voditelj armade mladinskega oddelka, ki so izvajali na shodu nad vse lepe točke, deklamacije in petje. In da so nas tudi domači pevci razočarali, o tem se bo čitalo v posebnem dopisu, oziroma poročilu in o drugih podrobnostih.
Vračali smo se vsi prav zadovoljni iz mesta Milwaukee-West Allis, kakor so tudi domačini bili zadovoljni, da je bil izid tega dneva tako povoljen.
Kakor smo našli po drugih naselbinah o priliki shodov vse lepše in složnejše kakor smo pričakovali, ali o dotični naselbini prej sodili, tako je bilo tudi v Milwaukee.
Torej: Zivela milwauska društva in iz West Allis in živel vsi gostje in vdeleženci tega shoda dne 13. julija! Bog vas živi!
Anton Grdina.

POMOČ ZA LORAINČANE PRIHAJA OD VSEH STRANI.

Lorain, O., 15. julija. — Med prispevki, katere je do danes prejela državna komisija v pomoč vsled tornada prizadetim Lorainčanom se nahaja tudi ček Mrs. Florence Harding žene pokojnega predsednika. Čeku so bile priložene sledeče vrstice:
"S ponosom opazujem, da se država Ohio kot običajno odziva klicu za pomoč. Ker bi se tega plemenitega dela tudi jaz rada vdeležila, prilagam v to svrhu svoj ček."
Znani tovarnar avtomobilov, Henry Ford, v Detroitu, Mich. je Rdečemu križu v Lorain brzojavno nakazal \$10,000 v podporo prizadetim.
Lorainčani in stanovalci Lorain okraja so si ustanovili svoj lastni pomožni odbor, razljuden v 14 distriktov. V teh okrajih nameravajo nabrati \$100,000.
Iz Youngstown, O. prihaja poročilo, da bodo ondi kmalu dosegli predpisano kvoto \$20,000; mesto Elyria je že prispevalo \$15,000; Warren pa \$20,000.
Te dni se je v Lorainu mudil nedavno izvoljen glavni predsednik bratske organizacije "Jelenov" (Elks), J. G. Price iz Columbusa, O., ter je prinesel s sabo ček za \$5,000 — dar označene organizacije.
Lakewood Kiwanis klub, broječ 110 članov je daroval za Lorain \$5000; mesto Cleveland pa \$150,000.
Opomba uredništva: Darove za ponesrečene Lorainčane sprejema tudi uredništvo "Ameriške Domovine," v to svrhu je že nabranih nad \$100. Kdor izmed naših dobrosrčnih rojakov bi hotel za bedne Lorainčane kaj prispevati, naj denar pošlje ali izroči "Ameriški Domovini," ki bo nabrano svoto te dni izročila Rdečemu križu. Pomoč je nujna!
Zmaga premogarjev.
St. Louis, Mo. — Pred tukajšnjim apelacijskim sodiščem je bila danes rešena sledeča, že deset let trajajoča tožbena zadeva:
Leta 1914 je bilo povodom premogarske stavke v Arkansasu poškodovane tudi nekaj lastnine Coronado premogovne družbe valed česar je ta družba tožila premogovno unijo United Mine Workers of America za večjo odškodnino, česa, da so škodo povzročili stavkarji.
Najvišje sodišče je sedaj doletelo, da označena družba ne sme in ne more zahtevati nikake odškodnine, ter je s tem povsem oprostilo zaženo premogarsko unijo.
Občutna kazen.
Knoxville, Tenn., 11. julija. — 17 letni Richard Martin je bil te dni obsojen na dve leti državne ječe v Atlanti, ker je ukradel 25 centov v neki trgovini v Camp okraju, v koji trgovini se je nahajal tudi pošten urad. Za vsak cent je dobil približno dva meseca ječe.

AMERIŠKI LETALCI DOSPELI V PARIZ.

Pariz, 14. julija. — Danes sta Pariz in vsa Francija pozdravila ameriške avijatike, ki so na svojem poletu okrog sveta dospeli semkaj s svojimi tremi letali.
Z Dunaja so se napotili ob 5:40 uri zjutraj in so pluli nad francoskim ozemljem že ob 4:55 popoldne, baš pravočasno, da so se vdeležili slavnosti največjega francoskega narodnega praznika "Bastiljskega dne" (Padca bastiljske ječe, kjer so bili zaprti politični jetniki.)
Ameriškim letalcem je letel naproti cel oddelek francoske zračne flotile in jih privedel do Pariza, na airdrome. Tu jih je pozdravila posebna deputacija državnih uradnikov, vojaštva in Amerikancev. Ko so dospeli tuji gostje na cilj, do airdroma v Le Bourgetu, se je zbrala v bližini nepopisna množica francoskega ljudstva; vse je ameriške letalce burno pozdravljalo in jim prirejalo velike ovacije. Posebno je bil vesel prihoda teh letalcev ameriški general Pershing, ki se mudi sedaj v Parizu in stanuje v hotelu Crillon.
Ameriški letalci so s tem poletom dosegli že tridesetino razdaljo v poletu okrog sveta in se vračajo sedaj domov. V Boston, Mass., bodo prispeli okrog 10. avgusta. Dosedaj so preleteli v 118 dneh 18,035 milj; bistveno so rabili za polet v zraku samo 239 ur in 33 minut, tako da znaša povprečna doseglja razdalja 75 milj na uro.
Do cilja imajo preleteti še 7276 milj in sicer iz Pariza do Bostona 4666 milj od tam pa do Santa Monica, Calif., 2830 milj. Ko bodo leteli preko atlantika, bo šla njih smer iz Londona do Orkney otokov, dalje do Island, od tam do Greenlandije in dalje do Labradorja. Ker je sedaj izredno lepo vreme, se jim bo za polet nudila lepa prilika dospeti v Boston kakor nameravano.
Samomori na Ruskem.
Moskva. — Boljševiška vlada je v velikih skrbeh, ker se število samomorov v Moskvi in drugih večjih mestih vedno večja. Može in ženske vporablja različne načine samomorov vsled brezdelja in abnormnih razmer. Pred nedavnim se je v Moskvi en dan umorilo sedem oseb. Med temi je ki je pogoltnila 15 šivank in izpila večjo količino hudega strupa.
Gostilna na kolesih.
Peoria, Ill., 12. julija. — Ker tu živeči bivši gostilničar Thomas Miller ni mogel dobiti oblastvenega dovoljenja za svoj salon z mehko? pljačo, je dal zgraditi primeren avtomobil (truck) z vso gostilniško opremo in baro. Danes je policija lastnika te čudne gostilne aretirala, ker se je okrog njegovega lokala na kolesih sukalo več pijanih oseb. Miller je namreč prodajal v posebnih steklenicah tudi pristno visko.

KATOLISKI SHOD V PUEBLO, COLO.

Dne 27. julija t. l. se vrši v Pueblo, Colo. povodom 30 letnice K. S. K. J. veliki katoliški shod. Istega dne bo tudi blagoslovljenje vogelnega kamna nove slovenske katoliške šole.
Na to katoliško manifestacijo pričakujemo več odličnih govornikov, duhovnikov ter uradnikov K. S. K. Jednote. Med temi bo glavni predsednik br. Anton Grdina, gl. tajnik br. Josip Zalar in drugi.
Zato vabimo rojake iz vseh sosednih naselbin, kakor: Canon City, Leadville, Denver, Colorado Springs, Walsenburg, Trinidad, ter iz naselbine Rock Springs, Wyo.
Rojaki Slovenci in bratje Hrvatje! Naša zgodovina govori, da je bilo slovensko in hrvatsko ljudstvo vedno katoliško misleče, in kot tako hoče tudi ostati! Zato pridimo skupaj v slovensko metropolo na zapadu, v Pueblo, Colo., da se tam ožje spoznamo in še bolj utrdimo v katoliškem duhu. V tem smislu vas vabimo in vas pričakujemo v največjem številu. Torej na veselo svidenje dne 27. julija v Pueblo, Colo!
Pripravljali odbor:
Rev. Ciril Zupan, Peter Culig, tajnik, 1227 S. Fe Ave., John Gern, John D. Butkovich, Matt Jorman, Jos. Russ, Margaret Kozjan, Mary Kocman, Margareta Mehle, Frances Roitz, Ana Princ, Franca Glach.
Hughes odpotoval v Evropo.
Washington, 15. julija. — Državni tajnik Hughes je 12. julija odpotoval v London, da se vdeleži mednarodne konvencije odvetnikov, vršče se od 21. do 28. t. m. Mr. Hughesa spremlja njegova žena in več delegatov Zveze ameriških odvetnikov. Iz Londona bo nadaljeval svojo pot proti Nemčiji in Italiji, zatem pa še na Nizozemsko, kjer se bo vršila začetkom avgusta v Haagu seja svetovnega sodišča.
Za časa njegove odsotnosti bo vodil tajniške posle njegov namestnik, državni podtajnik Grew.
De Valera pomiločen.
Dublin, Iraka, 15. julija. — Vlada svobodne irske države je danes izpustila iz ječe političnega jetnika Eamonn de Valera in več njegovih pristašev, ki so bili zaprti še izza dobe irske ustaje. Kakor znano, se je de Valera sam proglasil za predsednika irske republike; pri tem je pa zadel na slabo, ker so ga njegovi lastni rojaki pahnili v ječo.
Dober plen na laškem parniku.
New York, 15. julija. — Danes je navalilo na italijanski parnik "Duilio" 16 zveznih agentov in 100 finančnih stražnikov, ker so zvedeli, da se nahaja na istem za milijon dolarjev vrednosti opija in drugih opojnih pljač. Otlasti so aretirale kapitana in osem mornarjev, blago so pa zaplenili. Aretranci bodo stavljeni pred zvezno sodišče valed tiho tapstva opija.

PUNTARJI ZAVZELI MESTO SAO PAULO.

Rio de Janeiro, Brazilija, 15. julija. — V državi Sao Paulo je že pred tremi dnevi izbruhnila velika revolucija, ki se vedno bolj in bolj širi. Vzrok ustaje je bolj političnega pomena, ker ljudstvo ni povsem zadovoljno s sedanjo vlado. Skoro vsa državna policija se je zarotila proti zveznemu predsedniku Arthorju Bernardes; na svoje roke je pridobila tudi nekaj nediscipliniranih častnikov in vojakov, ki so vprizorili krvavo klanje. Na čelu teh ustašev je mestni župan Bartholdo Klinger, kojega je vladino vojaštvo že aretiralo.
Operacije upornikov se razvijajo tako uspešno, da je do 20,000 močna armada že zavzela važno mesto Sao Paulo, broječe 120,000 prebivalstva. To mesto je eno izmed najstarejših v Braziliji, ustanovljeno leta 1554. Revolucionarji nameravajo zavzeti tudi mesto Rio de Janeiro, prestolico Brazilije.
Ob izbruhu revolucije je bilo prve dni v Sao Paulo ubitih do tri tisoč oseb. Po glavnih cestah je tekla kri kar v potokih vsled močnega streljanja; po nekaterih krajih so ceste neprehodne, toliko trupel mrtvecev in ranjenecv je nakopičenih; stene hiš ob cestah so vse okrvavljene. Ker je na mestnem pokopališču že primanjkovalo prostora za nove grobove, so žrtve pokopavali na raznih drugih krajih. Vse to priča, kako krvavi so bili to počestni boji. Ko je hotel oddelek pomorščakov, broječ 600 mož napasti upornike, so jih slednji do zadnjega posekali in postrelili. Nesrečnim žrtvam ter ranjenecv pomagajo v veliki meri Amerikanci.
Vest o ustaji v Sao Paulo sta semkaj prinesla dva iz Sao Paulo došla ameriška trgovca, vsa druga poročila so pod strogo cenzuro. Dalje se poroča, da se bo državi Sao Paulo pridružilo še več drugih sosednih držav brazilske republike, vsled česar bo izbruhnila splošna državljanska vojna.
Revolucionarji so danes izdali svoj manifest na ljudstvo, kjer navajajo vzrok ustaje, ki izvirja iz starega sovraštva do riodejaneirske vlade in sedanje predsednika. Ljudstvo ne more pozabiti leta 1922, ko je zvezna vlada aretirala priljubljenega generala De Fonseco, ki je hotel že tedaj strmoglaviti vlado. Dalje se pripisuje sedanji administraciji krivdo slabega finančnega položaja v deželi, pomanjkanju, in vsled tega, ker se je tudi Brazilijo potegnilo v svetovno vojno. Vojaška administracija mesta Sao Paulo bo naprosila uglednega in priljubljenega voditelja naroda Antona Prado, da sestavi in eventualno prevzame vodstvo nove vlade.
Mesto Sao Paulo je drugo najbolj važno prometno mesto v Braziliji, zaeno je tudi prestolica države Sao Paulo. Od tukaj pelje železnica v Santos,

ZANIMANJE ZA PROGRESIVNO STRANKO.

Washington, D. C., 14. julija. — V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da namerava pristati senatorja La Follette organizirati veliko neodvisno politično stranko, ki bo baje nadkriljevala celo republikance in demokrate.
Vodja te stranke, senator Robert M. La Follette, ki je bil na tozadevni narodni konvenciji v Clevelandu imenovan za predsedniškega kandidata, je sedaj marljivo na delu, da svojo kampanjo razširi po vseh večjih mestih Združenih držav, tako tudi po deželi. Tekoči teden se bodo v Washingtonu cestali načelniki narodnih odsekov v svrhu globočite podpredsedniškega kandidata, katerega si na minuli konvenciji iz gotovih vzrokov niso hoteli izbrati.
Za progresivno stranko, oziroma za La Folletteja bodo delovale in agitirale vse strokovne organizacije železničarjev, dalje pristati farmersko-delavske stranke in neodvisne stranke. Svojo pomoč se La Folletteju obljubili celo socialisti iz treh različnih držav. Vse te stranke so se sedaj združile v eno skupino, oziroma v progresivno stranko.
Doselej so se pričele za La Folletteja zanimati že slednje države:
Iowa in Nebraska — Pristati senatorja Brookharta v Iowi so La Folletteja zagotovili za početi veliko kampanjo v državi njemu v prid. Tako se vrši tudi v Nebraska politični boj, da bi se vzelo premoč demokratom, kjer je doma demokratski podpredsedniški kandidat C. W. Bryan.
Montana, Wyoming in Idaho — Wheelerjevi pristati v Montani bodo delovali za progresivno stranko; tudi v državi Idaho bo dobil La Follette baje veliko število glasov; v državi Wyoming ni glede tega še nič gotovega.
Washington, Colorado, Pennsylvanija in Illinois — Delavski voditelji pravijo, da bo La Follette prodril v Washingtonu in morda tudi v Colorado, v Illinoisu in Pennsylvaniji bo pa dobil veliko število delavskih glasov.
V New Yorku mu je baje obljubljenih od socialistov 300,000 glasov.
Minnesota in Wisconsin — Voditelji prerokujejo, da bo v teh dveh državah pri novembrskih predsedniških volitvah sigurno zmagal La Follette, ker ga bo podpirala Farmersko-delavska stranka.
obrežno mesto na iztoku, odkoder se razvaža po celem svetu največ kave. V tej državi se prideluje tudi sladkor, razne dišave, tobak, koruzo, bombaževino in fižol. Mesto zamo na sebi je krasno s številnimi modernimi stavbami.
Opomba uredništva: V državi Sao Paulo živi tudi več alovenskih naseljencev, izmed katerih sta dva naročena tudi na naš list.

VELIKI GOZDOVI NA ZAPADU V PLAMENIH.

San Francisco, Calif., 12. julija. — V sedmih okrajih države Californija divjajo že neprestano štiri dni gozdni požari, ki so uničili že na tisoče akrov lepe emrekeve hoste; nad 1,000 ljudi je zaposlenih pri gašenju, toda ogenj se vedno bolj in bolj širi. Ogenj opazujejo v zraku posebni letalci in pravijo, da gorijo do 200 čevljev visoke smreke kot baklje. 60 milj severno od mesta Los Angeles je požar že docela uničil krasen državni gozd; bati se je, da so vsi stanovalci tamkajšnjih gorskih naselbin Voltaire in Neenah izgubili svoje življenje.
Gozdni požar divja tudi ob zoteski Pine Canyon in King's Canyon; dalje v Shasta okraju, okrog Montgomery hriba in v več drugih krajih severne Californije; najlepši državni gozdovi so ondi do cela uničeni.
Ogenj so najbrž zanetili izletniki, ki bivajo sedaj v političnih v svojih šotorih na gozdom.
Albany, Oreg., 12. julija. — V Santian okraju je ogenj do danes uničil že nad 4,000 akrov lepega gozdvaja; požar se še vedno širi.
Butte, Mont., 12. julija. — Na zapadni gorati strani naše države divja že dva dni hud roždni požar. Ob Bear in Fly reki je že nad 2,000 akrov gozdvaja uničenega.
Srečni motoristi.
Albany, N. Y., 15. julija V tem mestu ni bila že več let cena gasolina tako nizka, kakor se ga sedaj prodaja, po 12 centov galono. Cena je padla tekom tedna za 100 odstotkov. Razne družbe, ki imajo tukaj svoje gasolinne postaje so si namreč v laseh, tako da druga drugi s ceno konkurira; srečni motoristi se pa smejejo.
Velika povodenj na Kitajskem.
Peking, 15. julija. — V kitajskih provincah Honan, Huanan, Anhui in Kiangsi so nastali vsled neprestanega deževja velike povodnji. Po zapadnih delih dežele je povzročila voda ogromno škodo. Mesta Peking preti popolna poplava, ker stopa neka bližnja reka, ker stopa neka bližnja reka, že čez svoje bregove. Valed povodnji so tudi vse glavne železniške proge porušene. Dosedaj je zahtevala povodenj že na stotine človeških žrtvi in povzročila na milijone škode.
V Severni Dakoti se je baje dosti republikanskih in demokratskih farmerjev priključilo k progresivni stranki, ki so vsi za La Folletteja.

Uspeh radiografije.
San Francisco, Calif., 11. julija. — Tukajšnja Federalna brzojavna družba je včeraj dosegla svetovni rekord radiografije. Prejela je namreč neko brezlično vest s parnika "Ventura," ki se je istočasno nahajal 6285 milj oddaljeno na visokem morju.

Društvena naznanila in dopisi

Iz urada tajnika dr. sv. Jožefa, št. 7. Pueblo, Colo.

Vsem onim članom našega društva, ki se nahajajo na potnih listih, tem potom naznanjam, da ne bom poslal računa do časa, ko se vrnem iz pol-letnega zborovanja gl. odbora K. S. K. Jednote; to bo približno okoli 25. julija t. l. Zato prosim vsakega, da naj malo potrpi ter čaka računa. Z bratskim pozdravom
John Germ, tajnik.

Iz urada tajnika dr. sv. Vida, št. 25. Cleveland, O.

Nastopno naznanilo velja v prvi vrsti članicam našega društva.

Ker smo zadnji čas namerali uvesti pri našem društvu popolno enakopravnost med članstvom, zato se je na seji sklenilo, da stopi ta dolžba s 1. julijem t. l. v veljavo. Od tega dne dalje so vse članice našega društva istotako enakopravne, kakor moški člani.

Kakor znano, plačujejo vse naše članice v to svrhu žet od 1. aprila predpisani posebni assement po 15c mesečno za pogrebne stroške. Na podlagi enakopravnosti, imajo sedaj tudi članice vdeleževati se rednih in vseh drugih društvenih sej.

V slučaju smrti kake članice ji priredi društvo jednak pogreb, kakor članom; in sicer jo sprejme šest društvenih pogrebcev v avtomobilu na pokopališče; dalje ji društvo podari venec v zadnji pozdrav in ob njeni krsti razvije društveno zastavo.

A. J. Fortuna, tajnik.

Naznanilo.

Članom društva sv. Janeza Evangel. št. 65. Milwaukee, Wis. se naznanja, da se vrši izvanredna seja dne 20. julija t. l. ob pol 10. uri dopoldne v Fr. Tomšetov idvorani, vogal National in 3rd Ave. Člani ste proseni, da se gotovo vsi vdeležite te seje, ker imamo zelo važne točke na dnevnem redu.

Nadalje vam naznanjam, da sem se preselil iz 214 Hanover St. Moj sedanji naslov je: Luka Urankar, 467 Park St. Milwaukee, Wis.

Sobratški pozdrav
Luka Urankar, tajnik.

VABILO NA PIKNIK.

Iz urada društva sv. Antona Padovanskega, št. 87. Joliet Ill., se naznanja vsem tukajšnjim Slovencem in Hrvatom, da bomo priredili izlet ali piknik v nedeljo, dne 27. julija v bližnjem gozdu Gross & Mc Gowan, na North Broadway.

Ker je dobiček namenjen v korist društvene blagajne, je pričakovati obilne udeležbe od strani članov in članic, tudi od ostalih sobratških društev v Jolietu in okolici, ker v takih slučajih smo tudi mi pripravljani priskočiti na pomoč.

Torej ne pozabite zgoraj omenjene nedelje. Imeli bomo dosti dobrih jedi in pijače, dosti prostora na plesišču in raznih drugih zabav v zadovoljnost vsem. Za dobro potrebo jamči pripravljani odbor. Na veselo svidenje torej dne 27. julija!

R. Kuleto, tajnik.

Naznanilo.

Tem potom naznanjam vsem članom in članicam društva sv. Jožefa, št. 103. v Milwaukee, Wis., da se je na zadnji redni mesečni seji sklenilo, da se udeležimo katoliškega shoda v Sheboyganu dne 3. avgusta t. l. Torej prosim vse one člane(ice), kateri se bo udeležili tega shoda,

naj se javi pri meni najkasneje do 20. julija.

S sobratškim pozdravom
Lovša Sekula, tajnik.

Iz urada društva sv. Ane, št. 105. New York, N. Y.

Gotovo je znano vsem članicam, da obhajamo vsako leto imendan ali god naše društvene zaščitnice in patronne sv. Ane s tem, da gremo korporativno k sv. maši na nedeljo po sv. Ani.

Ta nedelja pade letos na 27. julija. Sv. maša se bo brala označeni dan ob deveti uri v slovenski cerkvi sv. Cirila in Metoda na 8. cesti v New Yorku. Prosim vas cenj. sestre, da se za gotovo vse udeležite in s tem proslavite praznik patronne našega društva. Zbrale se bomo ob pol 9. uri v cerkveni dvorani, da skupno odkorkamo v cerkev k sv. maši.

Ob enem naznanjam tudi moj novi naslov:

Mrs. Mary Willer, 180—23. St. Jackson Heights, L. I. N. Y.

Naznanilo.

Iz urada tajnice društva sv. Ane, št. 127. Waukegan, Ill., se naznanja, da je bilo na zadnji seji sklenjeno, da bo društvo imelo skupno spoved dne 26. julija in sv. obhajilo dne 27. julija, na nedeljo pri prvi sv. maši.

Torej ne pozabite te sv. maše vdeležiti se korporativno; s seboj prinesite regalije. Ker tudi druga društva na slovenski način obhajajo godovne dni svojih patronov, veže dnaka dolžnost tudi nas.

Dalje naznanjam, da je bilo sklenjeno, da katera sestra bo obiskovala kako bolno sestro, in če ne bo sporočila na prvi seji, v kakšnem položaju jo je našla, — zapade kazni 25c. Prosim vas drage mi sestre, da to vpoštevate.

Pozdravljam vse sestre našega društva, kakor tudi vse članstvo naše Jednote.

Frances Terček, tajnica.

Naznanilo.

Iz urada društva Marije Magdalene, št. 162. Cleveland, O. se naznanja, da je bilo sklenjeno na društveni seji, da bo prosta pristopnina v društvo nadaljnjih šest mesecev, to je do 1. januarja 1925; valed tega plača vsaka kandidatinja ob pristopu \$1.00 manj kot je bilo dosedaj. Poleg tega je vsaka članica deležna po prvem juliju bolniške podpore po preteku treh mesecev od pristopa, namesto šest mesecev, kot je bila dosedaj navada.

Sedaj lahko vsaka članica razvidi, da lepše prilike ne nudijo nikjer drugod, kakor ravno sedaj pri našem društvu. Agitirajte torej, cenjene sestre za naše društvo. Vem, da če gremo vse na delo, da lahko do 1. januarja prib. leta dosežemo zaželjeno skupno število 500 (petsto!) članic. Nove članice sprejemamo od 16. do 55. leta; zavarujemo se lahko za 20 letno zavarovalnino ali pa dosmrtno od \$250 do \$2000. — Za mladino je pa 75c pristopnina z assementom vred. Sedaj pa pojdimo vse na delo za aktivni in mladinski oddelek!

Na seji dne 7. julija je bilo sklenjeno, da se korporativno vdeležimo slavnosti razvitijske nove zastave društva Presv. Srca Jezusovega v Clevelandu in sicer dne 24. avgusta. Vsaka članica, če ji je le mogoče vdeležiti se te slavnosti, naj to stori. Več o tem in o programu bo poročano kasneje v tem listu.

Zdaj vas pa še enkrat opominjam, drage mi sestre, da bi se malo bolj zanimali za društvo, a tem, da bi bolj redno plačevale assement, da mi ne bo treba vas vedno pismeno opominjati. Vsaka članica dobro ve, kdaj zasostane; tako tudi nobena rada ne vidi, ako se jo dvakrat, celo po trikrat na nepotrebnem opominja. Tako delo je težavno tudi zame; četudi ni ves assement vsak mesec plačan, je treba knjige zaključiti in ves assement poslati na Jednoto. Prosim vas torej, da ta moj opomin vpoštevate in se po njem ravirate. Katera članica ne bo imela plačan asse. tekom dveh mesecev, bom morala ravnati z njo po pravilih.

Z vdanim gosetrskim pozdravom
Josephine Menart, tajnica.

ZAHVALA.

Iz urada tajnika društva sv. Mihaela, št. 163. Pittsburgh, Pa.

S tem se najlepše zahvaljujem vsem članom(icam) pripravljalnega odbora, ali vsem našim delavcem in delavkam, ki so pomagali na našem minulem pikniku dne 6. julija t. l. Istotako tudi hvala vsem našim članom in članicam za tako veliko vdeležbo, osobito onim, ki so prišli celo z vlakom na naš piknik; ljudstva je bilo toliko, da smo se kar čudili. Od obstoja društva smo imeli že lepo število zabav in veselje; ali tako lepega dneva, toliko članstva kot ga je bilo na minulem pikniku, še ne pomnimo. V resnici je bil to tudi zame vesel dan, ko sem vas videl tako mnogobrojno skupaj zbrane v veseli bratski družbi.

Dragi mi bratje in sestre: Mi ne zahtevamo, da donosite dosti svojih novcev na zahvalo; pač pa, da se pokažemo tudi v javnosti kot pravi bratje in sestre med nami, ki se ravna po "Jednotinem" geslu: Vse za vero, dom in narod! To naj bi nam služilo v dokaz tu in v bodoče, pri kaki drugi zabavi. Naj si oni člani te besede zapomnijo, kojih ni bilo prisotnih, da jih bo bolj mikalo.

Nisem pričakoval take vdeležbe in tako dovoljnega uspeha. — Nadalje izrekam zahvalo tudi našim sosedom, ki so nas oni dan posetili na našem pikniku; to so bili naši rojaki in prijatelji Hrvti in Slovenci iz pittsburske okolice; zato jim kliče še enkrat: Hvala lepa! Živeli! Kolikor članstvu tako i drugim rojakom iz okolice na veliki ydeleži prošlega piknika. Finančni uspeh je bil zelo dovoljen vsled česar bom pri drugi priliki naznanil čisti prebitek.

Zahvalim se tudi onim, ki so darovali kaj jedil, pijače in denarja za ta piknik; imena istih sledijo kasneje, ko dobim vse prijave. — Kakor sem pozival in obečaval, tako se je izvršilo, toda nad vse moje pričakovanje. Mislim, da je bilo vsemu članstvu in cenj. gostom po volji; le onim, kojih ni bilo navzočih, naj bo pa žal.

Ostajam s sobratškim pozdravom vam vdani

Matt Brozenič, tajnik.

Eveleth, Min.

Ali mislite, vi Clevelandčanje, da smo mi Minnesotčanje za nič? Ne mislite, da kar vi napravite tam v Clevelandu, nam ni mogoče? Imeli ste velike katoliške shode; imeli bomo tudi mi velik katoliški shod, katerega je sklical predsednik K. S. K. Jednote in predsednik in tajnik tukajšnjega društva sv. Cirila in Metoda, kakor mi je danes tako veselo priporočal moj stari znanec Joža. Rekel je: "Mi, Evelethčani se hočemo postaviti." — "Prav imate," sem mu dejal, a mislil sem si, to bo mo po pozneje videli. A vse-

jedno šelim tudi jaz, da bi se shod z uspehom izvršil, da bi kaj sedu obrodil, da bi vzbudil toploti vereko zavest v srcih Minnesotskih rojakov. A glejte, pozabili sem omeniti, da se bo vršil shod dne 20. julija. Zjutraj ob 9. uri bo slovesno marširanje po nalašč za to lepo ozaljšanem mestu. Mestna banda bo igrala na čelu. "Maršalo" se bo v slovenske cerkev, kjer se bo vršila slovesna služba božja. Popoldne ob 2. uri se začne zborovanje, na katerem bodo nastopili razni govorniki, med temi tudi duluthski škof Rt. Rev. John F. McNicholas. Med govori pa se tiodo peše (tako sem slišal) lepe slovenske pesmi, ki jih bodo zapeli domači peveci, katere vadi domači g. župnik. Pa se kaka šaliva se bo rekla med zborovanjem. Zvečer ob 6. uri pa se bo ustreglo želoecem pri skupni večerji in se grla močila z brezopojno pijačo, tako sem zvedel pri Evelethčanin. Bo že menda res?

Včeraj sem pa zvohal na Gilbertu, da se bode v soboto večer priredilo v Auditorium na Evethetu par iger, v katerih bo nastopila znana šalivka Gilbertska "Spela" (Mrs. Preglet) in "Matuc" (Mr. Anton Zevnik). Sapralt, ta ga pa bosta zopet lomila, da se bo mlado in staro smejalo. Po igrar pa se bo v soboto večer zasukalo na atotine mladih in mogoče tudi starih parov, saj veste, gospod urednik, da tudi "stari" včasih radi plešejo.

Da, da, če bo vse to res, kar glisim, bo pa "fajn" na Evelethu! Zato pa g. urednik, pripeljite kar vse Cleveland 20. julija na Eveleth, da se povese z nami; objednem pa tudi ohladi neznosna Clevelandka vročina v dobrodejnih in hladnih Minnesotških vetrovih. Pa tudi sami ne pozabite priti, saj ne boste, je-li, da ne boste?

Prav lepo vas pozdravljam iz naših hladnih Minnesotških pokrajin, vaš stari znanec
John.

Waukegan-N. Chicago, Ill.
Da bi bilo v nedeljo dne 20. julija lepo vreme, to se venomer ponavlja zadnji čas pri nas v Waukeganu in North Chicago.

Ta dan priredi "Slov. Dramatični Klub" svoj veliki piknik doli ob Michiganskem jezeru na Wire Mill prostorih. Pričetek ob eni uri popoldne.

Tem potom uljudno vabimo vsa slovenska društva, kakor tudi posameznike, da se udeležijo imenovanega piknika. Ker prvič boste pripomogli do lepšega uspeha, drugič se vam bo nudilo dosti razvedrila v prosti naravi.

Da bo na tem pikniku nekaj izvanrednega, se že zdaj poroča, da bo prišla sama ciganka iz Egipta s svojimi "Hokus-pokusom". Vršile se bodo razne tekme, dirke za mlade, kakor tudi za starejše.

Ta dan nas tudi obiščejo naši sosedje iz Sheboygena s svojim Baseball Teamom. Ob pol dveh se prične huda bitka med žogarji Sheboygna in Waukegana. Oba "teama" že zdaj zagotavljata zmago.

Pod velikim hramom se bo dobilo hladilne pijače in vse, kar je dobrega za želoec.

Pripravljani odbor je pridnel na delu in se bo potrudil, da bo za javno občinstvo vse preskrbljeno.

Torej vsi na piknik 20. julija! Na veselo svidenje!
August Cepon.

Barberton, Ohio.

V nedeljo dne 6. t. m. se je vršil v naši naselbini farni piknik, kateri se je nad vse pričakovano dobro obnesel. Vreme je bilo lepo, vdeležba na pikniku velika, in kar pa pride seveda najbolj v poštev je to, da je tudi čisti preostanek piknika dovoljen. Čistega pre-

ostanka je nad tristo dolarjev, kar je za našo naselbino že precejšna svota. Da je piknik tako povoljno izpadel, gre v prvi vrsti zahvala pripravljalnemu odboru in pa našemu ljubljenu gospodu župniku Rev. Ludvik Virantu. Seveda gre pa tudi zahvala vsem posameznim, ki so se vdeležili piknika in so pripomogli do boljšega uspeha. Na imenovan prireditvi se je zopet pokazalo, da slovenski narod v naši naselbini se ni še pogreznil v brezvestno; to je pokazala velika udeležba in pa radodarnost za katoliško stvar. Le tako naprej! Ne dajte se zapeljati od protiverskih agentov in pa od protiverskega časopisja, ki si prizadeva na vse načine, samo da bi iztrgalo vam iz vaših src sv. vero.

Naj ne pozabim zopet nekaj važnega! 20. t. m. nas zopet čaka lušno; na omenjeni dan bo imelo piknik naše Slov. Kat. Dram. Pevsko društvo "Danica", kar je seveda dolžnost nas vseh, da se vdeležimo njih prireditve; zakaj, odkar obstoja imenovano društvo, ni še minula nobena katoliška prireditve v naši naselbini, da se ne bi iste vdeležilo korporativno omenjeno dr. "Danica" in nam vsakikrat zapelo par krasnih pesmi. Zato je dolžnost nas vseh, da mu skušamo vsaj nekoliko povrniti; zato pa vsi na piknik 20. julija na farmo John Šega. Skušajmo pomagati pevskemu dr. "Danica" do boljšega in uspešnega napredka.

Faran.

OGROMNA SILA ŽUŽELK.

Mravljia nima niti oči niti ušes, a najde pot do živeža in nazaj v mravljišče, pozna svoje tovarišice, ter razločuje mravljinčja jajca in mladiče od drugih. Močna je mravlja tako, da bi moral človek iste sile v lahko dvigniti in nositi dve železniški lokomotivi. Mravlja živi do 100 dni brez hrane, — Rogac dvigne lahko dvajsetkratno težo svojega telesa. Ako bi bila n. pr. ženska tako močna, bi lahko nesla cel klavir.

Gesenice dvignejo lahko 80 kratno lastno težo. Strigalica je pravi Herkul, ki lahko vleče težo, ki za 246 krat prekaša njeno lastno težo. Konj bi moral v istem razmerju vleči voz s težo 200 ton. Da zgrade mravlje kup, ki je čudovito velik in težak v primeri z njih lastno težo, vemo iz izkustva; zgrade si pa lahko tudi do 3 kilometre dolge tunele.

Čebela je vzor delavnosti. A koliko stori, vendar ni znano. Čebela obišče po 27 cvetov na minuto, recimo, 900 na uro in 720 na dan. V 125 glavah svetloče rdeče detelje je okoli 9 centigramov medu, v 125.000 glavah okoli 2 funta. Ker ima vsaka glavica okoli 60 posameznih cvetov, mora čebela obiskati 7 in pol milijona svetov, da nabere 2 funta medu. Otovorjena čebela donša v ulj medu, ki je okoli dvakrat težji kakor ona sama. Zdaj si lahko izračunamo, koliko čebel in koliko obiskov je treba, predno se nabere medu vsaj za eno medeno potico. Mi pa potico zobjemo brez misli na marljivost čebelle. Kar se tiče histroji žuželk, trdi L'Isle, da je tako ogromna, da bi moral sorazmerno človek preteči v vsaki minuti do 30 kilometrov. Žuželke so torej neprimerno močnejše od človeka in desalev ter ptic. Zato ima Wellsov roman "Časovni stroj," utemeljeno misel, da bi žuželke lahko zatrle človeštvo in vse ostalo živalstvo. Morale pa bi zato imeti njegov razum.

PREMOGARSKÉ STAVKE L. 1921-1922.
Zvezni geološki urad poroča, da je bilo leta 1921 naj-

več premogarskih stavk v državi Illinois, kajti skupno število stavkujočih premogarjev je znašalo 18,088. Tej državi sledi država Ohio z 17,692 stavkarji.

Leta 1922 se je vršila v državi Pennsylvania velika antitrastna stavka, ko je 142,442 premogarjev ostavilo svoje delo. Tem se je pridružio še 23,160 stavkarjev iz okrajav mehkega premoga. V Illinoisu je bilo isto leto 93,584 premogarjev na stavki.

Označeni urad dalje poroča, da je bilo tekom leta 1922 v premogovni industriji širom Združenih držav ameriških 603,031 premogarjev na stavki; stavkalo se je povprečno po 122 dni.

Da je bilo leto 1922 za premogovno industrijo splošno slabo, nam kaže dejstvo, ker je bilo poleg premogarske stavke izgubljenih še 73,497, 043 delovnih dni iz raznih drugih vzrokov kakor: vsled pomanjkanja kar, slabe kupčije, izprtja itd.

Glede števila izgubljenih delovnih dni je leta 1921 prednjačila država Kansas, in sicer z 74 dnevi na posameznega stavkarja. Leto kasneje 1922, je bila v tem oziru na vrhuncu država Washington z 155 izgubljenimi delovnimi dnevi na moža. V Illinoisu je leta 1921

to število znašalo 13, leta 1922 pa celo 123.

Pennsylvania in Illinois sta imeli v celoti leta 1922 največje število izgubljenih delovnih dni valed stavke in sicer prva 18,388,895, Illinois pa 11,547,892. Najmanjši stavk je bilo v Severni Dakoti; leta 1921 je ondi stavkalo samo 15 premogarjev, leta 1922 pa 578. Koliko finančne (denarne) škode so v teh letih povzročile premogarske stavke, označeni urad ne poroča. Stavke so se največ vršile v svrhu ureditve plače in so premogarji v obče dosegli svoje uspehe.

Kakor mati, tako ne ljubi nihče na svetu.

Mati je mati, mačeha je mačeha.

Kdor otroku roko poda, si pridobi materino srce.

Materina roka je mehka, tudi ko tepe.

Kar gre materi do srca, gre očetu le do kolena.

Kdor očeta izgubi, izgubi veliko, kdor izgubi mater, izgubi več.

Ce mati joka, so solze pristne.

Kdor te hoče bolj ljubiti ko mati, te hoče poslati v april.

Kdor ni mati, ne more biti mati.

Na materinem naročju rastejo otroci.

ZAHVALA iz DOMOVINE.

Malo že pozno, toda pozabili nismo in nikoli ne bomo na naše sorodnike, prijatelje in znance v Ameriki, kateri so tolažili v groznih bolečinah (vsled opeklin prizadetih) kakor tudi ob času prerane smrti nam priljubljenega sina, oziroma brata

Rudolph Miketič-a

poskrbeli, da se je njegov pogreb tako veličastno izvršil. Svojo najprizrenejšo zahvalo izrekamo prečastitemu gospodu, Rev. Joseph Škurju, ki je pogostoma prihajal v bolnišnico ter s svojimi tolažilnimi besedami pripomogel, da je bolnik zamogel ložje dočakati svojo skrajno uro. Blagemu gospodu župniku se zahvalujemo tudi za lepe pogrebne obrede kakor v hiši žalosti, v cerkvi in na pokopališču.

Dalje se zahvalujemo članom društva Najsvetejšega Imena, kar so se v onako velikem številu zbrali zvečer pred pogrebom ter opravili skupno molitev za svojega pokojnega brata. Lepa hvala tudi društvu Marije Device, št. 33 K. S. K. Jednote, društvu Marijinega Vnebovzvetja in društvu sv. Družine za prireditve pogreba ter s tem izkazali zadnjo čast svojemu umrlemu sobratu. Lepa hvala vsem darovalcem venec in cvetlic, katere so okrasile pokojnikovo krsto; iste so darovali: Društvo Marije Device št. 33, K. S. K. Jednote, cerkveni odbor slovenske župnije Matere Božje, družina Josip Tichar, družina John Bojanc, družina Joseph Matičič; potem družina Joseph Weselich, družina Joseph Gerič in Mr. Joseph Krotec, slednjemu gre zraven darovanega venca še posebna zahvala, ker je poskrbel, da je bila nočna straža vse večere v velikem številu zastopana, kar je naredilo na sorodnike večji vtis.

Zahvalujemo se vsem onim, kateri so imeli ob času pokojnikovega pogreba trud, delo in zamudo časa, kakor: Mr. John Golobič, Mr. Joseph Weselich, Mr. Michael Vidina, Mr. Nikolaj Starešinič in družina Mr. Joseph Pavlakovič, Mr. Math Pavlakovič in družina Mr. Joseph Ivanušič, družina Mr. Frank Golob in družina. Potem družine Balkovec, Zigon, Rogina, Jaketič, Fortun, Lokar, Milek, Flajnik itd.

Vsem skupaj še enkrat izražamo našo najtoplejšo zahvalo in vsem bodi dobri Bog plačnik.

Ti predragi in nepozabni naš Rudolph, ki si nas zapustil v najlepši dobi svojega mladeniškega življenja, naj ti sveti večna luč. Vidimo se nad zvezdami.

Zalujoci ostali:

Dorotheja Miketič, mati; John, Jurij in Mihael Miketič, bratje; Ana Starešinič, sestra, vsi v Preloki, Belokrajina. Marija in George Weselich, sestra in svak v Pittsburghu, Pa.

KATOLIŠKI SHOD V NEW YORKU.

(Poročila Rev. P. Benigen)

(Konec govora Dr. M. J. Pleše)

Još im ne bi zamjerio, kada bi napadali otvoreno i pod avojim imenom, ali ovako pokazuje, da su cowards and that they do not play fair."

Za krepke, navdušene besede se vdeleženci zahvalijo z burnim pritrditvjem in Mr. Jakopič še posebej, želeč, da bi bratska sloga, ki je pogoj za vsakrati napredek, zavlada med nami in vedno ostala med nami.

Very Rev. Hugo Bren, provincijalni komisar, se je moral vsled bolezni kmalu po pričetku shoda podati v samostan in ni mogel govoriti na shodu. Mesto njega je Mr. Jakopič izročil pozdrave čičaških Slovencev, katerim so se zahvalili navzočim s krepkim ploskanjem.

Pozdrav zastopnika čičaških Slovencev, Rev. Hugo Bren, O. F. M. (Radi bolezni zastopnika je izostal. Ker bi pa kakva misel znala vendarle komu koristiti, ga priobčujemo.)

"Sinovi in hčere naše kraljice velikega New Yorka! Ne stopam pred vas kot glavni govornik, ampak samo kot pozdravitelj v imenu čičaških katoliških mislečih Slovencev. Zato ne bom dolgo zlorabil vašo potrpežljivost, če je že ni konec."

"Večja deputacija naših mož, ki so se ogreli ob kresu katoliškega shoda, bi bila rada pohitela z menoj. Toda saj veste zakaj je bilo to nemogoče. Nismo v starem kraju, kjer je v par urah lahko cel narod zbran v svoji prestolici. Zato sem prišel sam. A prinesel sem s sabo srca vseh naših zvestih. V svojem in njih imenu vam tedaj kličem: Pozdravljeni sobojevniki in soboritelji, zbrani na prvem slovenskem katoliškem shodu v velikem New Yorku! Živela armada naše najvrednejše fronte!"

"Rojaki naše kraljice! Premalo sem povedal, ko sem dejal, da so danes vsi katoliški misleči čičaški Slovenci v duhu z vami. Ne samo slovenska katoliška Chicago, ampak cela slovenska katoliška Amerika je danes obrnjena proti New Yorku in se raduje z vami. Pa veste zakaj? Zato, ker stoji v vaši sredi sovražna trdnjava, katero osvojiti in jo do tal porušiti, da kamen na kamnu ne bo ostal, je namen vseh naših katoliških shodov. To je vaš Cortlandt, središče in kotišče slovenskega liberalizma v Ameriki!"

"Liberalizem je tisti strup, ki je zastrupil našo globoko versko dušo, kakor v stari domovini, tako tudi tu. On je, breznačajni in breznačajni liberalizem, ki je iz mnogih naših ljudi, tu in tam, napravil katoliške kukavice in netopirje, kakor je sam. Z njim vred so zažigali kadilo o Bogu in hudicih."

"Veliki možje naše stare, tako drage, a tako nesrečne domovine: Missia, Mahnič, Jeglič, Krek, so spoznali, kje je vzrok, da slovenska vera ni več tako trdna, kakor je bila naših pradedov. V liberalizmu. In ko so to spoznali, so zatrobili k splošni mobilizaciji. Sklicali so narod na splošno katoliško shodo. Odzval se je. Pri teh kresovih verskega navdušenja se je znova ogrel. Liberalizem stare domovine je mrtev. Meštnimi škriči je našel svoj prevzitiški kot. Ti pa ne predstavljajo naroda, ampak le njegove parazite. Kratko: starokrajski liberalizem je mrtev. Ubili so ga katoliški shodi in njim sledeči katoliški prepovedi."

"Toda kakor vsi lumpi, ki jim starokrajaka tla postanejo prevročna, je tudi on rešil svoje grešne kosti čez morje in se za-

barikadiral na vašem Cortlandtu. Dolga leta je imel zlate čase in jih ima deloma še po nezavednih slovenskih naselbinah. On je kriv naše dosedanje verske zaspasnosti, ki se je nekaterim tako globoko v koti zajedla, da jih ni mogoče prebuditi. Zato smo mi iz Chicago to liberalno trdnjavo že dolgo neizprosno bombardirali, ne glede na to, da se nam je od teh zaspancev v zlo štel. Držali smo se pravila svetega, povdarjam svetega Efrema silskega, ki je dejal: 'Kdor vidi, kako se blati njegova mati s cerkev, pa ne vzame kola v roke, da brez pardona bije po glavah njenih skruniteljev, to je njen zgubljen sin.' Tega smo se mi držali in se nismo brigali za katoliške zajčje, ki so se plahi skrivali pod grmovjem, da bi ne dobili kakih šrotov, ki so jih pa nazadnje le. Toda bili smo preveč osamljeni, da bi mogli zavzeti to trdnjavo."

"V teh bojih smo si neshotokrat želeli in prosili Boga naj tudi nam pošlje katoliškega moža, če že ne z mitro ali biretom, vsaj s pristnim slovenskim srcem stare korenine, ki mu bo vera malo več kakor kranjska hayba, ki se samo za kako paradno nadene, po njej pa zopet odloži. Za moža voditelja smo prosili, ki bi imel srce vseh za seboj in vse v strnjeni fronti popeljal v boj zoper to liberalno trdnjavo. Dolgo smo prosili zaman. Končno nas je nebo le uslišalo. Zadnja konvencija K. S. K. Jednote nam je dala takega moža. Njegova vera je kakor hrast na gorski rebri, ki kljubuje vsem viharjem. Njegovo srce je mehko kakor lipa. Lastnosti njegovega značaja so kakor evetocja lipa. Zato se je začelo okrog njega življenje, kakor na cvetoči lipi. Mr. Grdina, predsednik K. S. K. Jednote je ta mož."

"Kakor bi se nam kamen odvalil od srca nam je bilo, ko smo prejeli prvo vest o njegovi izvolitvi za predsednika. Pomladni duh nas je objel, značnejše življenje po dolgih mrzlih in mrtvih zimskih nočeh. Naše upanje, ki smo je stavili vanj nas ni varalo. Kakor apostoli križarskih vojsk, Peter Amijenski, hiti od naselbine do naselbine in iz dna kremenito verske duše mu vre navdušen klic: 'Na vojsko zoper skrunitelje naših verskih svetinj! Bog hoče tako!' Ne kliče zastoj, ker kliče iz srca, ne samo z ustmi. In še minilo leto, odkar vodi našo tukajšnjo mater, K. S. K. Jednoto pa že po celi slovenski Ameriki gorijo kresovi katoliških shodov, ob kojih svitu se mrak ljubeči netopirji skrivajo v svoje temne zlorabe."

"Spriči tega jaz ne dvomim več, da tudi našemu ameriško-mu liberalizmu cinklong zvonijo in da ne bo več dolgo, ko bo kot občinski berač pokopan. V tem me potrjuje zlasti današnji vaš katoliški shod. Ostala slovenska Amerika je ravno na vas gledala, kaj boste naredili. Ali boste postavili v bran trdnjave v vaši sredi, ali pa pridružili napadajoči in obstreljujoči armadi. Tudi ta negotovost se je danes razblinila. Roko v roki ste pripravljali z ostalimi naselbinami iti v boj, najbližji najprvi. Zato, pravim, se danes ne samo Chicago, ampak vsa slovenska katoliška Amerika raduje."

"Poglejte Mr. Grdino, našega kralja Matjaža, četudi nima njegove brade, a ima njegovo junaško srce, pogledajte ga pravim, kako se mu samo smehlja. In se mu lahko, ker skrajno vzhodna fronta stoji, kakor en mož za njim. Da, Mr. Grdina, vi ste naš kralj Matjaž, mi pa hočemo biti vaša vojska, a ne speča, spali smo že predolgo. Kar zatrebite: V boj, v boj! In cela zvesta armada bo s stisnjeno pestjo skočila pokonci, na čelu ji njujorški kor, kor kranjskih Janezov, pred kate-

rim šest jih pade kjer porine. Potem bomo pa za stegnjenim liberalizmom likof pili. Bog daj da kmalu!"

"Naša trobojnica, reče, g. predsedatelj, plapolala je po New Yorku, oznanjajoč naš slovenski dan. Veličastno se je vršil naš prvi slovenski katoliški shod v New Yorku. Zahvala prirediteljem, predsedniku, vsem Bog in narod in Bog vas živi!"

Krepke zapoje brooklynsko pevsko društvo "Danica" in nato prečita P. Benigen naslednje resolucije, katere poslušajo navzoči stoje ter s priručno zahvalo predstavitelju, Mr. A. Jakopiču, ki je tako izvrstno spolnil svojo častno službo, kakor tudi vsem vdeležencem, ki so s toliko vnemo poslušali govornike in toliko časa vstrajali, zaključil prvi slovenski katoliški shod v New Yorku.

(Nato so se prečitale resolucije, ki so bile enoglasno sprejete.)

RESOLUCIJE prvega slovenskega katoliškega shoda v New Yorku, dne 25. maja, 1924.

1. Mi vdeleženci kot katoliška armada ob tej priliki slovesno izjavljamo, da hočemo po vzgledu naših pradedov vedno zvesto in krepko stati ob strani naše matere cerkve in njenega poglavarja, tem zvesteje čim besneje se ju napada.

2. Slovesno zagotavljamo, da hočemo biti vsikdar zavedni in odločni katoličani v miselnosti in življenju ter da si ne bomo več mirno pustili blatiti svoje najdražje svetinje, vere naših mater.

3. Mi, kar nas je članov naše slavne K. S. K. Jednote, posebej obljubljamo, da hočemo ob vsaki priliki vse storiti za vedno lepši procvit naše drage matere K. S. K. Jednote, možje med možmi, žene med ženami, dekleta med dekletami; saj vemo, da čast matere je čast otrok.

5. Me slovenske matere obljubljamo, da se bomo vedno zavedale, da smo hčere vernih slovenskih mater ter skušale svoje otroke tako vzgajati kakor smo bile same vzgojene, v ljubezni do Boga in do Marije.

6. Me slovenska dekleta se sicer ne zavezujemo, da bomo vedno avbe in ahtohne nosile; pač pa se zavezujemo, da hočemo tudi v naši novi domovini ohraniti zlato in verna srca slovenskih deklet.

7. Mi udeleženci katoliškega shoda z ogorčenjem obsojamo vse naše verske odpadnike, ki preklinjajo tisto, kar so nekdanj blagoslovljali. Da, da! Črna zemlja naj pogrezne, tega kdor odpada. Dalje tudi ogorčeno obsojamo zahrbtno napade na naš prvi slovenski katoliški shod, ki so bili objavljeni v znanem razdiralnem časniku.

8. Naše geslo v prihodnje bodi: Katoličan spada samo v katoliško društvo; katoličan pa bodi vsak ne samo po imenu, temveč tudi s srcem in s praktičnim krščanskim življenjem.

9. Majniška Kraljica naj sprejme te naše sklepe in izprosi, da ostanejo trdni kakor so naše gore.

(Konec)

Opij in njegova nevarnost.

Lepa cvetlica je vrtni mak, po naših vrtovih jo vidimo le posamič. V nekaterih pokrajinah pa pokriva ta cvet ogromna polja. Gojijo pa ga skoraj povsod na svetu. Ni je rastline, ki bi vsebovala toliko strupenih rastlinskih baz, kot ravno mak. Ni je rastline, ki bi producirala tako blagodejnih in tudi tako strašnih strupov,

ki se jih pridobiva iz strjenega mleka te rastline in ki ga imenujemo opij. Opij vsebuje razun morfina, narkotina, kokeina, narceina in papaverina še trinajst drugih alkaloidov, razun tega še celo vrsto nealkaloidov. Morfina, kot najvažnejše snovi, vsebuje 0.15 do 15 odstotkov. Najbogatejši produkt na morfinu nam daje Mala Azija, v Evropi pa Makedonija.

Morfin se izvleče iz opija z mrzlo vodo in je najvažnejši ekstrakt opija. Kot zdravilo in v primernih količinah zaužit je opij čarobno sredstvo za ušestitev bolečin, postane pa pri uživanju lahko najnevarnejši strup, ker ima ista svojstva kot nikotin ali alkohol, ampak v stokrat večji meri. Učinkuje pa le, kakor nikotin ali alkohol, pri sukcesivnem povečanju zavžitih količin. Opij ima grenek in nekoliko oster okus ter diši močno narkotično. Mnogožina, ki povzroča smrt je približno 0.2 g. otroci pod petim letom umrjejo pa že lahko pri zaužitju 0.03 g.

Opijofagi (ljudje, ki jedo opij) prenesejo neverjetne množine. Znani so slučajji, da zaužije ena oseba do 1.6 g in celo do 8000 kapljic opijevne tinkture dnevno. Kitajski kadilci opija prenesejo do 30 g dnevno. Učinki pri teh nesrečnih žrtvah opija so strašni. Opij povzroči nekako pijanost. V polnu pozabi opijofag na vse življenske skrbi in težave. Bujne fantazije, ki jih opij povzroča, zvaljijo nesrečneža vedno znova do zauživanja tega strupa. Ker pa nastopa zaželeni učinek le pri zaužitju vedno večjih količin, so končne posledice popolna telesna in duševna razdrapanost. Zelo redke odpove svoje delo, človek postane suh kot traka, udje se tresejo, pomanjkanje spanja dovede končno do popolne duševne otopelosti. Hitra opustitev tega strupa ima pa še skoraj težje posledice in povzroča velikokrat takojšnjo smrt.

Opij se pridobiva iz še ne dožorelega sadu maka. V popoldanskih urah se nareže sad z ostrim nožem navpično in vzporedno z njega podolžno osjo. Belo mleko, ki privre na zrak se polagoma strdi in postane rumeno-rdeče. Drugi dan se odloči strjena masa od sadu, iz nabranih kosčkov se napravijo pogačice, ki se jih zavije v makov list. Pogače se posušijo v senci in tako posušene se jih izvaža.

Mala Azija producira do 400.000 kg. opija letno. V Perziji se pridelek opija porabi skoro izključno doma. Perziji so namreč strastni jedci opija. Kar pride perzijskega opija na trg v kosito ima obliko palic sličnih spanškemu vosku.

Najbolj razširjena je kultura opija v okolici Gangesa in svetega Benaresa. Tu živi nad en milijon kmetov, ki se pečajo s pridelovanjem in s prodajo opija. V vzhodni Indiji pridelan opij se eksportira večinom na Kitajsko, kjer se je najbolj razširila strast za opij. Pred vojno se je uvažalo letno nad dva milijona kilogramov. Mnogožina, ki se je uporablja po vojni se je pa potojila. Uvoz iz Indije se je sicer zmanjšal, to pa le vsled tega, ker so se Kitajci sami začeli intenzivno pečati z nasajanjem maka in pridelovanjem opija. Trinajst milijonov kilogramov, ki se jih prideluje sedaj doma, pet milijonov iz Indije in veliko množino iz Perzije in Male Azije krijejo komaj domačo porabo opija.

V zadnjih letih se je ta strast razpasla tudi skoraj v vseh angleških kolonijah. V New Yorku je nad 30.000 kadilcev opija in tudi v francoskih pristaniških mestih se je že močno razširila ta razvada. Na Japonskem kaznujejo kadilce opija z ječo.

Kdo je odkril Ameriko?

Lansko jesen je zborovala v Lizboni Portugalska akademija znanosti in je neki njen član na podlagi obširnega raziskovanja na španskem in Portugalskem ter v arhivih španske družbe v Ameriki poročal, da sta bila že pred Kolumbom dva Portugizci v Ameriki, vsak zase.

Prvi Portugiz, ki je prišel v Ameriko, je bil pilot Alfonso Sanchez. Sredi 15. stoletja je živel v majhnem mestu Cascaes blizu Lizbone. Kakor znano, so bili portugalski mornarji onih dni izredno drzni možje, ki so si upali daleč ven na morje na prav preprostih čolnih. Sanchez je šel leta 1488 ven na morje in ni prišel več nazaj. Sorodniki in prijatelji so žalovali za njim, mislili so, da se je ponesrečil. Pozneje se je pa izkazalo, da ga je zanesel vihar daleč proti zahodu na popolnoma neznanu obalo. Od tam se je podal čez nekaj časa na sila težavno in nevarno pot nazaj v domovino. Po zelo dolgem potovanju, polnem življajev, je pristal slednjič s štirimi svojimi prvotnimi tovariši na Madeiri. Tiste dni je živel na Madeiri mož, z imenom Krstof Kolumb. Sanchez mu je med drugim pripovedoval o svojem čudežnem potovanju v neznanu deželo na zahodu. To pripovedovanje je moralo pozneje napotilo Kolumba, da je potovanje ponovil. A Sanchez je bil pred njim tam.

Drugo poročilo, ki so govorili o njem v Portugalski akademiji znanosti, pa prihaja z otocja Azorov. Pravijo, da je odšlo leta 1492 iz zaliva Angra na otoku Terceira malo brodovje pod poveljstvom kapitanov Pedro de Barcellos in Juan Fernandez. Šli so proti severozahodu in so v aprilu, 1492 videli neznanu obrežje, današnji Labrador v Severni Ameriki. Napravili so karto o novi deželi in so prišli srečno spet nazaj domov. O odkritju so poročali kraljevemu dvoru. Pozneje je podaril kraljevo pismo, datirano s 7. aprilom, 1508, sinu Barcellosa posebno privilegije kot nagrado za odkritje novih dežel, ki jih je odkril šestnajst let prej nje-

gov oče na neznanem severozahodu. V onih časih je imela Portugalska z drugimi stvarmi toliko opravka — z razvojem Azorov itd. — da se za neznanu in pusto deželo na daljnem severozahodu niso dosti zanimali. Bilo je že nekaj čisto navadnega, da so si upali portugalski mornarji v daljne neznanne dežele in so se za njih odkritja splošno malo menili. Glavno je bila pač pot v Indijo.

Tudi o Kolumbu je povedal poročevalec precej novega. Krstof Kolumb je imel v mladih letih hude boje z morskimi roparji in se je zmeraj odlikoval. Nekoč se je pa boj slabo obnesel in Kolumb je prišel v Lizbono, reven kot cerkvena miš. Prodajal je tam karte dežel in morskaga obrežja, ki jih je bil sam narisal, in se je s tem preživljal. Slednjič se je poročil s hčerko učenega Lizbonca, ki je imel bogato geografsko in potovalno knjižnico. Kolumb jo je prečital. Pripovedka, da je prodala kraljica Izabela svoje dragulje in s tem omogočila Kolumbovo potovanje, je pa legenda. Dokumentarično je sedaj dokazano, da so dali denar za ekspedicijo portugalski in španski židje.

Saj se tudi zmeraj bolj ponavljajo trditve, da je bil Kolumb sam žid. Raziskovanja so tudi dognala, da se je Kolumb na potovanju nazaj na Špansko kaj slabo godilo. Mornarji so prisegali, da bodo po srečni vrnitvi molili v prvi cerkvi, posebne zahvalne molitve. To se je tudi zgodilo v cerkvi azorskega otoka Santa Maria. Kolumb sam si pa ni upal z ladje dol; vedel je, da so se zarotili proti njemu in da so mu hoteli v njegovi odsotnosti pobrati, oziroma pokrasti vse zemljevide in zapiske.

Mati, ki ne zna tepsti otroka, največ govori o šibi.

Pridna mati vzgoji leno hčer.

Mati vidi več z enim očesom kot oče z desetimi.

Stara mati v hiši je plot okoli hiše.

Dobra mati ne sliši plesne godbe, ako otrok kriči.

Vsaka mati rada napravi iz svoje sovce golobico.

Vsaka mati misli, da je njen otrok najlepši.

Noben otrok ni tako grd, da bi se materi ne zdel lep.

Brez matere so otroci in čebele zgubljeni.

BORDENOVO Eagle Mleko ne vsebuje ničesar drugega kot čisto kravje mleko ter čisti sladkor. Bilo je poglavitna hrana za otroke že nad 63 let in je edina hrana, ki jo lahko daste svojemu otroku, če materno mleko ne more zadostiti.

Ce ne veste, kako uporabljati Eagle Mleko, nam pošljite ta oglaš, in mi vam bomo poslali razvidna glede hranjenja. Knjigo za otroke ter nazna drugo dragoceno navodila zastoj.

(2)

THE BORDEN COMPANY

BORDEN BUILDING NEW YORK

V priznanje!

V priznanje za izbornu opravilo, balzamiranje in pošiljatev trupla v Trst, v Evropo, smo prejeli pismo od sorodnikov sledeče vsebine:

Trst, 3. junija, 1924.

Cenjeni gospod Grdina:

Dolžnost nas veže, da se vam tem potom priručno zahvalimo in da vam odkrito povemo, kako smo se mi čudili Vašemu spretnemu in izvrstnemu sistemu za ohranitev mrličev, kar smo mi sami konstatirali na mrtvem truplu našega nepozabnega sorodnika Petra Purini-ja, katerega truplo, dasi več nego dva meseca mrtvo, vsled vaše aplicirane metode, nima na sebi znaka madeža in celo zgleda kakor v resnici speč človek.

Z odličnim spoštovanjem

Francesco Purini, brat pok. Petra, Antonio Laurenčić, tast, (oče soproge pokojnega.)

(Sledi slika mrtveca.)

P. S. — Tako ko se bo moja hči vrnila v Ljubljano, bo vse to kar je videla in obédovala vestno in natančno sporočila njenemu soprogu Milanu Hribniku, ki vam bo gotovo sporočil o tem v slovenskem jeziku.

A. Laurenčić.

Komentar:—Pokojni Peter Purini je umrl v Clevelandu 27. marca in njegovo truplo je bilo poslano v Trst, Italijo, 10. maja. Dospevši v Trst so truplo imeli razpoloženo v javni kapeli 3 dni, da so ga ljudje lahko videli. Druga junija se je vršil njegov pogreb.

Oče soproge pokojnega Purini-ja obljubuje, da bo njegova hči, katera se vrne v Ljubljano k soprogu, veletrgovcu Hribniku, vse še natančno poročala in bom dobil vse v slovenskem jeziku. Prvo pismo je pisano v italijanskem jeziku. To pismo samo dokazuje, da je naše poslovanje v pogrebniških opravilih prve vrste in pri tem so še najzmernejše cene.

A. GRDINA in SINOVI, pogrebniški.
1053 E. 62nd St., Cleveland, Ohio.

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Izhaja vsako sredo
Lestina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Zdrženih državah ameriških.
Uredništvo in upravnništvo: CLEVELAND, OHIO.
6117 St. Clair Ave.
Telefon: Randolph 628.
Naročnina:
Za štane, na leto \$0.54
Za neštane \$1.00
Za inozemstvo \$2.00

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA.
Maintained by and in the interest of the Order.
Issued every Wednesday.

OFFICE: 6117 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.
Telephone: Randolph 628.

Minule narodne konvencije.

V Zdrženih državah ameriških nastane vsako četrto leto veliko razburjenje ko nastopi doba običajnih predsedniških volitev. Volilna borba se pričinja s takozvanimi narodnimi konvencijami raznih političnih strank, kjer potom nominacije oločijo in izberejo predsedniškega in podpredsedniškega kandidata. Od Washingtonove dobe do sedaj se je vršilo že 30 narodnih konvencij, ker bo letos v decembru izvoljen že trideseti predsednik Zdrženih držav.

Kdo bo dosegel letos to čast? Bodo li zmagali republikanci? Demokrate? ali progresivci? Vse to je še velika uganka. Vsaka politična stranka pričakuje svoj zaželjeni uspeh; samo socialisti so letos ubupali, ker nimajo niti svojega predsedniškega kandidata vsled prenizkega števila volilcev.

Prva letošnja narodna konvencija se je vršila sredi junija v Clevelandu, Ohio. Nastopili so republikanci in soglasno nominalni sedanji predsednik Calvin Coolidgeja za predsedniško mesto, za podpredsedniško pa generala Charles G. Dawesa. Republikanci so prišli na svojo konvencijo povsem dobro pripravljeni, kajti ta konvencija je bila končana že v štirih dneh. Izbrali so si dva svoja najboljša kandidata. Če bosta prodrla pri volitvah, bo pokazala bodočnost.

Vse drugačna, oziroma vse bolj burna je bila pa demokratska narodna konvencija v New Yorku, ki je trajala 16 dni! Koncem konca sta se morala pa še dva poglavitna kandidata Smith in McAdoo kandidaturi odpovedati, ker ni nihče dosegel pri nominacijskem glasovanju dv tretinske večine. Glasovanje za nominacijo je trajalo devet dni; k temu je treba prišteti tudi večerna zborovanja, trajajoča včasih do 2 ure jutraj. Vsa ameriška in druga javnost se je čudila tej konvenciji. Delegatje so glasovali že stokrat, toda uspeha niso dosegli; šele pri 103. glasovanju je dobil John W. Davis iz West Virginije zahtevano število glasov kot predsedniški kandidat, kot podpredsedniški pa Chas. W. Bryan, guverner države Nebraska.

Od leta 1832 do letos se je vršilo že 24 demokratskih narodnih konvencij. Na istih ni bilo še nikdar toliko raznih kandidatov na listi, kot baš letos v New Yorku. Sprva je kandidiralo za predsedniški urad 26 kandidatov, kasneje se je to število skrčilo že na 16. Ko so delegatje razvideli, da ne pridejo do nikakega zaključka, sta volilna kandidata umaknila svojo kandidaturo, in če bi ta konvencija še danes trajala.

Delegatje in delegatkinje minule demokratske narodne konvencije so bili jako nazaupni in nesložni. Tako n. pr. je država Alabama 103krat po vrsti oddala 24 glasov za svojega kandidata Underwooda, istokot država Delaware po 6 glasov za Rallistona. Število Smithovih pristašev se je vedno sukalo okrog 300, McAdoojevih pa okrog 500; zahtevalo se je pa za nominacijo 732 glasov.

Poleg trmoglavosti demokratov je pripisovati še en drugi vzrok čemu je 24. narodna konvencija trajala celih 16 dni. To so bile ogromne stave na Wall St. Delegatje so pri prihodu v New Yorku stavili okrog \$100.000.—; eni za Smitha, drugi pa za McAdooja. Vsakdo se je bal za stavljene novce, končno pa ni nihče zmagal.

Odkar je poznata stranka demokratov (od l. 1832), se je vršila slična burna narodna konvencija leta 1860 v Charlestownu. Ker niso mogli ondi delegatje niti pri 57. balotiranju (glasovanju) dospeti do zaključka, so konvencijo zaključili in isto premetili v Baltimore, kjer je bil St. A. Douglass nominiran že pri drugem balotiranju. Dosej je izšlo iz stranke demokratov že 9 predsednikov: Jackson, Van Buren, Polk, Tyler, Pierce, Buchanan, Cleveland dvakrat in Wilson. Republikanci so imeli že 15 svojih predsednikov, whigovci 3, federalisti pa 2.

Mnogo zanimanja je povzročila tudi zadnjič v Clevelandu se vršča narodna konvencija progresivcev s svojim predsedniškim kandidatom La Follettejem na čelu. Nekateri politikarji pripisujejo baš tej stranki veliko važnosti pri prihodnjih predsedniških volitvah, konzervativni in stari Amerikanci pa pravijo, da nastopa La Follette v takozvani ulogi "črnega konja", samo da bi svojim političnim nasprotnikom zmešal štrebo. Tudi se La Folletteju pripisuje preveč radikalizma, na katerega nekateri ameriški volilci niso navajeni; pravijo da je La Follette uvedel v svojo platformo take točke, ki so docela neizpeljive in bi bile za vso deželjo morda škodljive. Vendar bo imel baš ta predsedniški kandidat od strani delavcev največ opore.

Ameriška zastava, njene predhodnice in razvoj.

Plemeniti, narodi in dežele so že od pamtveka rabili različne valne in simbole v tej ali oni obliki. Kdaj so začeli rabiti platnene ali svilene zastave kot znak vladarstva ali naroda, ni natančno znano, ali

vero-ameriški kontinent okoli leta 1000. Druga zastava je bila ona zedinjenih držav Danske in Norveške, ko je ekspedicija, odposlana od danskega kralja Kristjana I. pristala v letu 1473 ob Labradoru o bal. Ta nekoliko meglena zgodovinska dejstva mečejo precej romantično luč na prve dometike Evrope v ameriškim kontinentom. Vendarle po vsem pravu pripisujemo odkritje Amerike Kristoforu Kolumbu, kajti njegova ekspedicija od leta 1492 je bila ona, ki je pretresla ves tedanji svet, odprla dobo nadaljnega razkrivanja in stalnega naseljevanja novega kontinenta.

Najstarejše stalne naselbine na tem kontinentu, so se ustanovile pod petenast zastavami. Te so bile zastave Angleške, Francoske, Holandske, Švedske in Španske. Prva francoska zastava, plava s tremi zlatimi lilijami, prapor burbonskih kraljev, je bila prvič nataknjena na kanadsko tla po Jacques Cartier-u. V sedanjem ozemlju Zdrženih držav so prve naselbine bile španske, holandske, angleške ali švedske.

Prvo angleško zastavo na tem kontinentu je razobesil John Cabot leta 1497. To je bila bela zastava z rdečim križem sv. Jurija, kakršno še vedno rabi angleška vojna mornarica. Radi obširne rabe angleških zastav v severo-ameriških kolonijah je zanimivo pokazati na vpliv, ki ga je imela na razvoj ameriške zastave. Križ sv. Jurija je ostal prapor angleški do leta 1707, ko so sprejeli sedanjo rdečo zastavo in dodali šotski križ sv. Andreja, da se označi ujedinjenje s Škotsko. Leta 1801 pa je bil še dodan križ sv. Patrika radi ujedinjenja z Irsko. Tako je "Union Jack" zadobil sedanjo obliko.

Henrik Hudson je leta 1609 odkril veliko newyorško reko, ki se po njem imenuje; iz droga njegove ladije "Polumesec" je plapolala zastava nizozemske republike. Ta zastava je ostala v sedanjem New Yorku do leta 1664, ko jo je nadomestila angleška zastava.

Leta 1638 je bila ustanovljena švedska kolonija ob reki Delaware. Švedska zastava, rumeni križ na plavem polju, je tam ostala do leta 1655.

Prva španska zastava v ameriških vodah je bila ona, ki jo je prinesel Kolumbus leta 1492. Ali v severno Ameriko je špansko zastavo prvič razobesil Ponce de Leon, ki je leta 1513 odkril Florido, in španska zastava je tu ostala do leta 1763, ko je španska odstopila Florido Angleški. Dvajset let kasneje se je Florido povrnila v špansko last in španska zastava je zopet tam zavihala, dokler jo ni leta 1821 nadomestila ameriška zastava.

V drugih naselbinah so prevladovali angleški kolonisti in ti so popolnoma naravno rabili angleško zastavo pri svojih slavnostih in obredih. Ali že od leta 1700 se pojavlja nekaj neodvisnosti, ko se začnejo rabiti čim dalje bolj razne kolonijalne zastave. New England, ki je leta 1686 bila sprejela kot zastavo "ujedinjenih novo-angleških kolonij" zastavo s križem sv. Jurija, rdečim na belem polju, in s kraljevo krono in kraljevskim monogramom sredi križa, je že leta 1704 uvedla v rabo zastavo, kjer ni bilo več krone, marveč se je v enem kotu nahajala velika smreka. Kača klopotača je bila priljubljena znak raznih kolonij. Skoraj vsaka kolonija in dostikrat vsak regiment je imel svojo posebno zastavo.

Vse te predhodnice so vezane z zgodovino zastave "zvezd in prog." Obrisi ameriške zastave ni izvirno ameriška ideja. Že leta 1704 so ladje angleške trgovske kolonijalne družbe English East India Co.

nosile zastavo, v kateri je bilo trinajstero prog, zaporedoma rdečih in belih, s križem sv. Jurija v kotu.

Nekateri so mnenja, da so morda proge in zvezde v Washingtonovem grbu narekemale obrisi sedanje zastave. Zastava philadelphijskega konjeničništva, ki je bila prvič razobesena leta 1775, je prvi znani primer ameriške rabe prog v zastavi. Te proge so morda narekemale zastavo, ki jo je Washington razobesil v Cambridge, leta 1776. To je bila prva zastava, ki je označevala ujedinjenje vseh kolonij. Obstojala je iz trinajstoric zaporedoma rdečih in belih prog z združenima križema sv. Jurija in sv. Andreja v kotu. Ta zastava je torej označevala ujedinjene kolonije, ali obenem tudi kolonijalno zvezo z Angleško. Neodvisnost ni bila še proglašena. Ker pa je ta zastava označevala začetek narodnega obstoja in ujedinjenja je ostala zastava revolucije, dokler ni "kontinentalni kongres" sprejel "Stars and Stripes" kot zastavo Zdrženih držav.

Popolne zgodovine izvirno ameriške zastave nismo znali nikoli. Povest o Betsy Ross iz Philadelphije, ki je napravila prvo zastavo, je le mična legenda. Avtentična zgodovina naše zastave začne dne 14. junija, 1777, ko je kongres sprejel sledečo resolucijo:

"Sklenjeno, da zastava trinajstoric Zdrženih držav bodi trinajst prog, zaporedno rdečih in belih, da zveza bodi trinajst zvezd, belih na plavem polju, predstavljajočih novo konstelacijo."

Prva zastava je imela zvezde v klobokaru. Kasneje se je to spremenilo v tri vodoravne črte, v vsaki črti po pet oziroma štiri zvezde. Prvič je bila razobesena 3. avgusta, 1777 v Fort Stanwix, prekrščenem pozneje v Fort Schuyler, katerega trdnjava se je nahajala na legi sedanjega mesta Rome, N. Y.

Zastava je ostala v tej obliki do 1. maja, 1795, ker leto poprej sta Vermont in Kentucky kot polnovredni državi bili sprejeti v zvezo in sta se zato k zastavi dodali dve novi prog in dve zvezdi. Poprej se ni predvidel tak porastek Unije in zato je bilo treba posebnega zakona, ki je določil petnajst prog in petnajst zvezd za zastavo.

V taki obliki je zastava ostala za nadaljnjih 23 let. To je bila zastava, ki je vihrala tekem vojne z Angleško leta 1812 in v katero je zrl Francis Scott Key ob bombardiranju Forta McHenry, ko je pisal pesem "Star Spangled Banner," sedanjo ameriško himno.

Koncem leta 1817 je bil imenovan poseben osek kongresa, ki naj pretresuje, dali ne bi bilo umestno spremeniti obliko ameriške zastave. Ako bi za vsako novo državo morala dodati po eno novo prog in zvezdo, bi oblika zastave kmalu postala nemogoča; rešitev se je videla v tem, da se zastava povrne k izvirni obliki trinajstoric prog. In tako je kongres dne 4. aprila, 1818 sklenil, da število prog bodi omejeno na trinajst, predstavljajočih trinajstoric izvirnih zvezd držav, in da se za vsako novo državo doda po ena nova zvezda. Ta zakon je še vedno veljaven in takó sedanja zastava Zdrženih držav ima trinajst prog in 48 zvezd.

Prva zvezdnata in progasta zastava leta 1777 je navduševala tri milijone ljudi, borečih se za svobodo. Mala je bila tedaj zveza, uboga in zaničevana od tedenjnih veleisl; evropski mogočniki in kronane glave so se s preziranjem posmehovali svojati preko morja, ki se drzne vladati sami sebi, in proročevali so hiter in žalosten konec takega doždevno

blaznega eksperimenta. Ali vera v kočni uspeh eksperimenta politične demokracije je vzdrževala mali narod v svoji borbi. Od tedaj so se milijoni in milijoni ljudi, zatirancev iz vseh dežel in takih, ki so bili manj zatirani razum po gospodarskih razmerah, moški in ženske čvrstega srca in delavnih rok, jasnega uma in krepih mišic, odločni in pustolovni, priselili iz prekmorja in se pridružili starejšim Amerikancem v osvajanju zapada, veliki ameriški epopeji. Zastava, ki je pred 150 leti plapolala nad malim, revnim in zaničevanim narodom, je danes znak mogočne republike 110 milijonov ljudi, raztezajoče se od oceana do oceana, najbogatejše zemlje na svetu. Tak hitri razvoj, ki mu ni para v zgodovini, je zaslug vseh vernih sinov in hčer republik brez razlike na njihovo narodnost in izvir, ki so orali ledino in pretvorili divji kontinent v zemljo napredne civilizacije in so s svojim trudom in delavnostjo prispeli k sedanjemu napredku in bogastvu te zemlje. V njihovem trudu se zrcali udanost za ono, kar predstavlja ameriška zastava.

Šenklairstki paberki. (Piše urednik)

Naš slavniki kvartet šenklairstkih ribičev se je srečno vrnil z kanadskega lova domov. Vodja te ekspedicije je ujel največjega, 27 funtov težkega kanadskega sulca, provijantni mojster pa 18 funtov težkega "karfa." Če je bil slednji že podkovan, kakoršne lovijo krakovski ribiči v Ljubljani, tega ne vem; vem le toliko, da ga bodo "našopali" in prihranili za naš bodoči Slovenski narodni muzej.

Pri likofu so se mastili s sulcem in ga zalivali z ohajsko kapljico. Pravijo, da je bila na mizi tudi neka pečena kača?! Dober tek!

Nekaj drugih naših ribičev se je podalo minulo soboto zvečer na žablji lov v Willowhly, O. Poleg motik grabelj in mrež so vzeli seboj tudi neko tekočino, a katero so mislili žabe "panati." Plen je bil bolj slab vsled neurja; čul sem, da so domov prinesli samo dva para žabljih bedric. Pri nas, v Ljubljani smo šli nad žabe že na spomlad, tukaj v Ameriki so pa žabe v poletnem času ba je bolj delikate? Koliko je bilo med okusnimi žabjimi bedrikami tudi beder krastač, tega se nisem zvedel.

V trajen spomin na ta znameniti nočni lov, so naši eksperimentalni šabljari s seboj pripeljali tudi štirje žive ukenjene žabe; ena poje sopran, druga alt, tretja tenor, zadnja pa tretji bas. Govori se nekaj o velikem žabjem koncertu, kojega bomo slišali te dni po radijo z velike radio postaje Union Trust Co. Tozadevne vaje so že v polnem teku. Zabeje petje se bo čulo v ribniškem narrečju.

Dasiravno smo Slovenci v Clevelandu zelo napredni, nas pri ženitovanju in porokah proksijo Romupci. Dne 21. junija se je vršila v naši sredini rumunska "vočet." V paradni vrsti sem našel nič manj kot petdeset avtomobilov. Jedli, pili in plesali so v Grdinovi dvorani kar dva dni. Najbolj zanimiv je bil prizor, ko je svate v dvorano spremlila 24 mož broječa rumunska godba na pihala.

Moj prijatelj Lojze je privedil za svoj letošnji god imenitno kosilo kar doma za pisarno. Na mizi je stala velika skleda solate in velik plisker limonade. Izposojeni pisker hrani za drugo leto, ali pa za morebitno ženitovanjsko gostijo?

Dne 19. junija sem opazoval kako je mladina Madisona šole na Addison Rd. praznovala zadnji dan šolskega poduka, oziroma začetek počitnic. Dečki so korakali vsi veseli po Carl Ave. z godbo na čelu. Ni pa bila to vojaška ali mestna godba, ampak eden izmed naših slovenskih šolarjev je igral na harmoniko različne narodne koračnice, drugi tovariši so ga pa spremljali na ustne vorgelece. Kaj takega se vidi samo v naši naselbini.

Živimo v solatni sezoni. Dobra je domača solata z oljem še boljše je zabeljena s spehom, najboljša je pa prirejena na vinu. O tem sem se zadnji teden osebno prepričal. Neka gostoljubna ženica je prinesla na naš dom canjo solate; med isto je bil pa skrit kvart Ohijčana. Po nesreči je zamašek steklenice odprl, tako, da se je vse vino zlilo po solati, na ta način ni bilo treba rabiti kakega kisa.

Naši clevelandski Slovenci so pošteni ljudje. Letos o Veliki noči sem pustil pri neki družini na 64. cesti svojo raztrgano staro "marelo." Te dni mi jo je prinesla dotična hišna gospodinja domov povsem popravljenno in zašito.

Pred kakimi 50 leti je bil najbolj na glasu "ričet z žabjaka" v Ljubljani; ričetov sloves se je pa sedaj prenesel tudi semkaj v Cleveland, in se imenuje "šenklairstki ričet." Tako okusnega, kakoršnega znajo privediti Lovšetova mama, še nisem jedel. Vse je bilo delikatno, samo evinjaki repkov, kož in malo česenčka je še v njem manjkalo. Prijatelji starokrabskega ričeta nameravajo sedaj ustanoviti svoj poseben klub za povzdigo in uživanje te naše znane narodne jedi. Sestanki "ričetarjev" se vrše vsak ponedeljek zvečer. Pravijo, da ga bodo temu klubu pridružili še kislodelarji in fižolarji? Dvorni zalagatelj tega kluba je podjetni mojster Centa, ki bo baje iz Ljubljane naročil cel vagon ričeta, posavskega kislega zelja in ribniškega fižola.

Dasiravno živimo v mirnih časih, je naša sosedna Kanada nad našim Clevelandom odredila veliko mobilizacijo in obredno stanje. Vse Cleveland je preplavljen z nekim čudnim kanadskim vojaštvom (Canadian soldiers, mosquito). Teh Kanadčanov je tukaj na milijone, ki silijo skozi zamrežena okna v naša stanovanja. Gorje ti, če ti tak kanadski komar zasadi svoje žrelo v kožo. Ti "kanadski vojaki" so tako veliki, da odvajajo 50 naših domačih komarjev. Svoje običajne manevre imajo proti večeru in ponoči. Mene sta že dva kanadska korporala pčela.

Te dni se je podalo nekaj naših Clevelandčanov na obisk v Chicago. Ker spadajo vsi k društvu "Gasilcev žele," so imeli svoje prve gasilne vaje tam nekje v zapadnem delu mesta seveda brez brizgalne. Ko sem naslednji dan pregledoval dnevno poročilo chikaške žitne borbe, sem zapazil, da se je cena ječmena za več točk dvignila. Ni čuda! V Clevelandu ne poznamo pristnega ječmenovca.

Newyorški "zgagar" je napisal te dni celo klobaso o pogrebih. Pri tem je navedel slučaj nekega potujočega rojaka, ki je umrl v potniški pisarni na Cortlandt St. ne pa v pisarni parobrodne družbe. Iste se nahajajo samo na Broadwayu, na State St. in pa bližnji Battery parka.

Zgagar toči krokodilove solze, ker so dotičnega rojaka prepeljali in pokopali na izrec-

no željo pokojnikov sorodnikov tukaj v Clevelandu. Za njegovo truplo mu sicer ni bilo toliko mar, pač pa za one tri lepe tisočake, katere je imel pokojnik pri sebi, koje bi bili radi v oni potniški pisarni zamenjali v krorce in dinarje, ter naredili pri tem lep profit!?! Tako je pa denar odvela policija in ga bo imelo v oskrbi zapuščinsko sodišče. Tudi komišen pri karti je odpadel. V resnici se ta pisarna zelo zaveda svoje bizniške dolžnosti!

Strup, zdravilo in hrana.

Kaj je strup in kaj hrana? Ta dva pojma sta do najnovejšega časa pomenila nekaj si nasprotujočega. Pod pojmom hrana smo razumevali vse ono, kar služi v prehrano, v rast in razvoj organizma; strup pa smo imenovali vse ono, kar škoduje in kar tudi uničuje organizme. To nasprotje v pojmovanju pa ni povsem opravičeno. Že majhne količine absolutnih strupov pospešujejo velikokrat tudi rast in razvoj organizmov in odstranjujejo iz njih druge škodljive snovi, ki ovirajo rast in razvoj. Rabimo jih lahko torej kot zdravila. Prehranjevalna sredstva in sicer priznana, učinkujejo obratno velikokrat pa lahko tudi kot strupi.

Sladkor in vsa organska hrana so n. pr. hud strup za nitrobakterije, s temi sredstvi, ki so za druge organizme potrebna hrana, uničimo lahko omenjene glivice sigurneje, kot s karbolovo kislino ali sublimatom. Vsakemu je tudi znano, da je grozdnji sladkor za normalnega človeka neprecenljive vrednosti, za bolnega na sladkorni bolezn pa najnevarnejša snov. Znana nam je tudi cela vrsta snovi, ki niso strupena, ki pa učinkujejo kot strupi, ako jih zavžijemo v večji množini, n. pr. 200 g kuhinjske soli povzroča smrt. Iz tega razvidimo, da ne moremo govoriti o absolutnih strupih, ampak da moramo vedno upoštevati vse vnanje prilike, ako hočemo kako snov označiti za strup.

Tudi v telesu samem nastanejo lahko hudi strupi, ki se razvijajo vsled bolezni ali vsled razpadanja.

Organizem se ubrani strupov na najrazličnejši način. Strupi učinkujejo le kot raztopljive le kot take pronicajo lahko do posameznih organskih celic in jih poškodujejo ozir. uničujejo. Organizem si lahko pomaga v takih slučajih na ta način, da spremeni raztopljive strupe v neraztopljive spojine. Na enak način skuša tudi zdravilstvo uničiti ali vsaj omiliti učinek strupa s tem, da predpisuje strojne snovi, močan čaj itd. kot prva protistrupstva pri zastrupljenju z rastlinskimi strupi. Tudi druga kemična sredstva uporabljajo organizem n. pr. silno strupeni rumeni fosfor oksidira in ga pretvori v neškodljive fosfate, strupeni amonijak pretvaja v seč.

Kovinske strupe, kakor arsenik, živo srebro in razne druge rastlinske strupe nabira organizem posebno v jetrih ali v vranici, kjer jih spremeni v težko raztopljive spojine, ki jih potem izloči. Najenostavnejše sredstvo organizma za izločevanje škodljivcev je pa bruhanje. Tudi en del strupa, ki pride pod kožo, mora iti skozi želodec, ki ga potem ta izloči, želodec izloči n. pr. znani strup curare ravno tako hitro kakor ga resorbira. Vsed tega ne učinkuje ta grozni strup tako silno, ako ga zavžijemo, kakor ako ga vbrizgamo.

Organizem proizvaja pa tudi sam protistrupe, posebno (Dalje na 5. strani)

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inskripcijena v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januara, 1895.

GLAVNI URAD: 1004 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
Solventnost aktivnoga oddelka snaga 100.18%; solventnost mladinskoga od-
delka snaga 121.43%.

Od ustanovitve do 1. julija, 1924. snaga skupna izplaćana
podpore \$2,362,194.00.

GLAVNI URAĐNIKI:
Glavni predsjednik: Anton Ordina, 1053 East 62nd St., Cleveland, Ohio.
I. podpredsjednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
II. podpredsjednik: Anton Skubic, P. O. Aurora, Minn.

Glavni tajnik: Mrs. Mary Prislund, 723 Ga. Ave., Shoggyan, Wis.
Pomoćni tajnik: Steve G. Vertin, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik: John Grabek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.

Dobrovoljni vodja: Rev. Luka Gladek, 385 So. Second St., Joliet, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Jon. V. Grabek, R. 303 Amer. State Bank Bldg.
600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:
Frank Opeka, 26-10th St., North Chicago, Ill.
John Jerich, 1640 W. 22nd St., Chicago, Ill.

John Gern, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
John Zulich, 6426 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Martin Shukle, 811 Ave "A", Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR:
John R. Sterbentz, 174 Woodland Ave., Laurium, Mich.
Martin Kremesec, 2004 Coulter St., Chicago, Ill.

Frank Trempush, 42-48th St., Pittsburgh, Pa.
PRAVNI ODBOR:
John Dechman, Box 529 Forest City, Pa.

John Murn, 42 Halleck Ave., Brooklyn, N. Y.
John Butkovich, 1201 So. S. Fe Ave., Pueblo, Colo.

UREĐNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":
Ivan Zupan, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Telefon: Standolph 628.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče na Jednote naj se pošiljajo na
glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise,
društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnice pa na "GLASILO"
K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. JEDNOTE.
FINANČNO POROČILO K. S. K. JEDNOTE ZA
MESEC JUNIJ 1924.

Asesment št. 6-24.

Dr. št. Plać. ane. 6-24 / Smetnina Polkod. Cent. bol. podp. Odprav.

1 542.43 1,000.00 142.00
2 890.33 1,000.00 168.50
3 296.51 1,000.00 62.00
4 299.70 1,000.00 50.00
5 301.25 1,000.00 83.00
6 206.06 1,000.00 211.00
7 34.88 1,000.00 79.00
8 200.22 1,000.00 15.00
9 461.28 2,000.00 284.00
10 109.50 1,000.00 68.00
11 280.36 1,000.00 53.00
12 192.05 1,000.00 91.00
13 50.96 1,000.00 85.00
14 211.76 1,000.00 8.00
15 153.85 1,000.00 85.00
16 158.51 1,000.00 31.00
17 12.52 1,000.00 11.00
18 1,168.92 1,000.00 29.00
19 819.52 1,000.00 72.00
20 529.29 1,000.00 17.00
21 250.13 1,000.00 42.00
22 193.56 1,000.00 29.00
23 283.73 1,000.00 14.00
24 463.67 1,000.00 28.00
25 205.44 1,000.00 97.00
26 368.27 1,000.00 100.00
27 119.35 1,000.00 50.00
28 138.53 1,000.00 85.00
29 188.64 1,000.00 8.00
30 98.02 1,000.00 85.00
31 87.70 1,000.00 100.00
32 256.88 1,000.00 24.00
33 387.83 1,000.00 201.00
34 397.64 1,000.00 139.00
35 294.48 1,000.00 55.00
36 294.48 1,000.00 28.00
37 163.16 1,000.00 97.00
38 570.33 1,000.00 100.00
39 123.35 1,000.00 100.00
40 201.17 736.50 100.00
41 44.22 1,000.00 100.00
42 431.88 1,000.00 50.00
43 371.25 1,000.00 85.00
44 290.85 1,000.00 8.00
45 165.12 1,000.00 85.00
46 10.98 1,000.00 100.00
47 271.05 1,000.00 29.00
48 58.58 1,000.00 100.00
49 146.96 1,000.00 100.00
50 98.17 1,000.00 100.00
51 280.19 1,000.00 100.00
52 384.30 1,000.00 100.00
53 105.70 1,000.00 100.00
54 125.24 1,000.00 100.00
55 379.78 1,000.00 100.00
56 364.25 1,000.00 100.00
57 70.07 1,000.00 100.00
58 24.52 1,000.00 100.00
59 123.57 1,000.00 100.00
60 150.14 1,000.00 100.00
61 202.35 1,000.00 100.00
62 68.77 1,000.00 100.00
63 70.59 1,000.00 100.00
64 186.11 1,000.00 100.00
65 166.27 1,000.00 100.00
66 484.75 1,000.00 100.00
67 111.50 1,000.00 100.00
68 158.51 1,000.00 100.00
69 53.92 1,000.00 100.00
70 54.21 1,000.00 100.00
71 199.18 1,000.00 100.00
72 334.98 1,000.00 100.00
73 133.44 1,000.00 100.00
74 112.81 1,000.00 100.00
75 236.63 1,000.00 100.00
76 71.81 1,000.00 100.00
77 177.73 1,000.00 100.00
78 232.61 1,000.00 100.00
79 170.32 1,000.00 100.00
80 165.82 1,000.00 100.00
81 118.05 1,000.00 100.00
82 220.05 1,000.00 100.00
83 42.20 1,000.00 100.00
84 73.09 1,000.00 100.00
85 342.04 1,000.00 100.00
86 64.45 1,000.00 100.00
87 77.47 1,000.00 100.00
88 138.92 1,000.00 100.00
89 229.27 1,000.00 100.00
90 97.10 1,000.00 100.00
91 10.82 1,000.00 100.00
92 157.97 1,000.00 100.00
93 30.93 1,000.00 100.00
94 124.01 1,000.00 100.00
95 204.85 1,000.00 100.00
96 194.05 1,000.00 100.00
97 82.74 1,000.00 100.00
98 45.88 1,000.00 100.00
99 51.52 1,000.00 100.00
100 391.29 1,000.00 100.00
101 90.96 1,000.00 100.00
102 237.14 1,000.00 100.00
103 105.45 1,000.00 100.00
104 181.85 1,000.00 100.00
105 118.76 1,000.00 100.00

152	158.00	72.00
153	200.22	25.12
154	25.12	100.00
155	146.97	46.00
156	38.87	32.00
157	77.92	56.00
158	40.35	1,000.00
159	688.63	32.00
160	536.36	56.00
161	161.08	100.00
162	113.08	146.00
163	87.89	58.00
164	15.85	49.00
165	173.57	27.00
166	280.00	76.00
167	36.05	30.00
168	151.29	29.00
169	81.98	
170	49.04	
171	28.38	
172	72.34	
173	31.31	
174	38.18	
175	32.94	
176	66.93	
177	66.75	
178	23.00	
179	31.65	
180	23.58	
181	21.52	
182	37.97	
183	23.66	

Skupaj \$25,989.54 \$16,636.50 \$1,550.00 \$3,336.50 \$450.00
Preostanek 1. junija 1924. \$1,171,151.01

Prejemki tokom meseca junija 1924.
Prejeli od društva \$25,989.54
Obresti 17,457.98
Najemnina 450.00

Skupaj \$43,717.52 43,717.52
\$1,214,868.53

Izplaćali: Posmrtnine \$16,636.50
Poškodnine 1,550.00
Centr. bolniške podpore 3,336.50
Odpravine 450.00
Upravni stroški 4,016.10

Skupaj \$25,989.10 25,989.10
Preostanek 30. junija 1924. \$1,188,879.43
Joliet, Ill., 30. junija 1924.

Finančno poročilo mladinskoga oddelka K. S. K. Jednote za mesec junij 1924.

Dr. št. Plaćana vnoća.
1 28.20
2 45.30
3 9.80
4 3.45
5 9.80
6 11.10
7 9.15
8 24.15
9 2.40
10 11.75
11 1.20
12 .80
13 8.70
14 1.80
15 6.30
16 27.60
17 61.05
18 29.50
19 61.05
20 6.45
21 11.70
22 5.40
23 7.95
24 32.40
25 1.50
26 6.40
27 3.45
28 2.00
29 7.35
30 4.50
31 20.30
32 25.60
33 17.85
34 9.80
35 1.45
36 3.75
37 17.20
38 3.00
39 35.35
40 16.65
41 14.10
42 3.15
43 16.65
44 5.55
45 1.65
46 15.70
47 10.80
48 14.90
49 14.40
50 6.00
51 18.20
52 1.20
53 1.80
54 7.20
55 9.00
56 10.20
57 .75
58 5.10
59 1.95
60 28.20
61 2.70
62 6.00
63 5.10
64 9.90
65 8.25
66 5.25
67 8.80
68 17.85
69 10.95
70 3.75
71 7.35
72 6.45
73 1.65
74 2.70
75 14.25
76 .75
77 6.90
78 11.55
79 2.10
80 2.85
81 1.05
82 1.50
83 5.85
84 3.45
85 3.90
86 5.25
87 1.50
88 1.20
89 19.35
90 6.90
91 20.40
92 15.30
93 5.40
94 8.55
95 1.35
96 1.55
97 13.35
98 2.10
99 3.75
100 23.85
101 33.75
102 3.45
103 1.35
104 2.85
105 3.15
106 .90
107 1.85
108 1.85
109 1.85
110 1.85

Skupaj \$1089.65
Preostanek 1. junija 1924. \$35,745.45
Prejeli od društva 1,069.65
Obresti 137.83

Skupaj \$86,952.93
Preostanek 30. junija 1924. \$85,061.81
Joliet, Ill., 30. jun. 1924.

STRUP, ZDRAVILO IN HRANA.
(Nadaljevanje s 4. strani)

protistrupe za strupene izločke bakterijev. Tudi proti ka-
jemu strupu in celo proti
anorganskemu strupu, kakor
je arsenik, stvori telo imunizi-
rajuće snovi.

Tudi vnanje razmere vpliva-
ja na kvalifikaciju strupov. Pi-
janec umre pozimi, ako zaspi
na prostem, že pri majhni koli-
čini zavžitoga alkohola, ki bi
jo poleti z lahkoto prenesel.

Nasprotno je učinkovanje ci-
jankalija, morfija in strihnina,
ti izgubijo v mrazu veliko na
svoji strupenosti. Različni or-
ganizmi prenesejo različno ra-
zne strupe. Kunec n. pr. prene-
se veliko bolje morfin kot člo-
vek. Polžu ne škodujejo koli-
čine strihnina, ki bi človeka na
mestu usmrtili. Tudi dispozi-
cija igra pri tem veliko ulogo.

Na gotove strupe n. pr. alko-
hol, opij, kokain, arsenik itd.,
se človek navadi in strup mu
postane skoraj vsakdanja hra-
na. Thomas de Quincey je ra-
bil končno do 8000 kapljic
opijeve tinkture na dan, da se
je dobro počutil in je pri tem
dosegel starost 70 let.

Velikokrat ne more organi-
zem vsled pomanjkanja enci-
ma razkrojiti gotovih snovi.
V takih slučajih postane lahko
najboljše prehranjevalno sred-
stvo strup, n. pr. sladkor,
škrob in maščobe.

Klasičen izgled za to je
sladkorna bolezen.

Tudi kri in drugi stanični
sokovi tujih živih bitij so za
človeka hud strup, ako pride-
jo v njegov krvni obtok.

Za nemoten obstoj organiz-
ma je potrebno gotovo ravno-
težje. Vse, kar lahko to ravno-
težje zruši, učinkuje kot strup.

Gotova vrsta rakov, ki živi v
morju, pogine, ako jih dene-
mo v slano vodo z isto koncent-
racijao. Strupenost te vode za-
rake je takoj izgubila, ako i-
dodamo majhno količino klo-
rovega kalcija. Ravno tako si
lahko napravimo raztopine

JOHN W. DAVIS, KANDIDAT DEMOKRATČNE STRANKE ZA PREDSEDNIKA ZDRU-
ŽENIH DRŽAV. Slika iz prijaznosti posodila uredništvo "The Cleveland Times."

vseh morskjih soli, ako pa ne
dodamo tej raztopini še klo-
rovega natrija; ne dosežemo
učinka morske vode. Kar velja
za živali, je tudi veljavno za
rastline. Le sestavljena hrana
iz različnih snovi učinkuje u-
godno. Posamezne snovi so do-
bre prehranjevalne snovi le v
družbi in v gotovem ravnotež-
ju z drugimi.

Kakor živali in rastline, ta-
ko morajo biti tudi pri člove-
ku najvažnejše prehranjeval-
ne snovi, to so ogljikovi hidra-
ti, maščobe in beljakovine, v
gotovem razmerju.

Ako uživamo izključno le
eno vrsto naštetih tvarin sko-
zi delj časa, nam mora to ško-
dovati. Tudi minevalne snovi
igrajo veliko ulogo v človeš-
kem organizmu. Poglejmo si
le kuhinjsko sol, ki je neobho-
dno potrebna za človeka, ki
uživa v pretežni večini rast-
linsko hrano. Z rastlinsko hra-
no pride v naš organizem veli-
ko kalija, s katerim mora na-
trij kuhinjske soli vzpostavi-
ti gotovo ravnotežje.

Da je učinek strupov v zvezi
z njih kemično konstitucijo,
je brezdvomno. Spoznavanje
kemične setave strupov in mo-
žnost, da jo lahko poljubno
spremenimo, nam pokaže do-
ločeno smer za zavestno sin-
tezo (sestavo) učinkovitih
zdravil.

Ivan Maticić:
Požigalec.

Bilo je v Karpatih. Zima je
razsajala, pa ni mogla ustavi-
ti vojske, ki se je borila z za-
meti in z ognjem. Raztepene
čete so se umikale pred Rusi,
v neredu so se potikale po di-
vjih gozdovih, v mrazu in bur-
ji so iskale zavetja, bežale čez
prelaze.

V nekem selu je prenočeval
polkovni štab. Bedni siromaki
so sprejeli trudne vojnike m
svoje bomo zavetje, kjer so se
zarili v suho seno. Ko so zju-
traj zapuščali selo, je ukazal
polkovnik:

"To selo moramo požgati,
da s tem vzamemo zavetje so-
vražniku, ki prodira za nami.
Narednik, ostanite tu s tremi
konjeniki in zapalite vse bajte.
Recite ljudstvu, da si lahko re-
ši svojo revščino in si jo spravi
iz bajt, ako hoče. Napravi-
te hitro, do prelaza nas lah-
ko že dohitijo!" Po teh besed-
dah zajezdil konja.

"Kakor ukažejo, gospod pol-
kovnik!" mu trdo salutira na-
rednik, odstopi in si odbere
tri moše. Nato se zaganja od
koče do koče in ukazuje ne-
prijazno:

"Ljudje, poberite svoje siro-
mašne ropotije in bežite, zaž-
gati vam moramo selo!"
Ljudstvo prestrašeno zažene

vik in jok in pade na kolena:
"Mili bože! Pan narednik!
Mili bože! Usmilite se, pan na-
rednik!"

"Ne morem pomagati, ukaz
je ukaz!" se otrasa narednik.
"Bože, bože! Kaj smo vam
storili?"

"Le hitro, le hitro! Samo pol-
ure imate še časa!"

"Milost, pan narednik! Zima
je, kam naj gremo z otroci?"

"Ne vem, kam. Gospod pol-
kovnik tega niso povedali."

"Pustite nam te revne domo-
ve, zima je, ne vemo nikamor."

Zdaj se obrne do narednika
eden izmed konjenikov in mu
svetuje zaupno:

"Gospod narednik, saj je
vse eno! Zakaj bi tirali siro-
make v nesrečo! Polkovnik je
že dal, ne bo se brigal za
nas. Tu sem privlečemo kup
slame ali sena in ga zapali-
mo."

"Saj res," mu pritrdita dru-
ga dva konjenika. "Čemu po-
čenjati take zločine nad ubo-
gim ljudstvom, ko ni potreba!
Glavno, da se kadi in da vidi
polkovnik dim, za drugo se ne
bo brigal."

"Ali ne veste, kaj je ukaz?"
jih trdo zavrne narednik.

"Seveda vemo, ali tega ni
treba!"

"Molčite!"

"Gospod narednik," prosi
zopet prvi konjenik. "Če že
mora biti zažgano, pa jim za-
žgimo samo to-le malo koli-
bo, saj bo dovolj."

"Gospod polkovnik so uka-
zali vse!" mu odbije odločno.

"Seveda je ukazal, pa se
nazadnje lahko izgovorimo,
da so nas pregnali Rusi."

"Tega pa ne! Ukaz je ukaz."

"Toda ljudje so pač vendar
ljudje!" mu ugovarjajo pro-
staki.

"Nobene besede več! Če se
mi boš upirali, vas naznanim
gospodu polkovniku — in te-
daj veste, kaj vas čaka!" jim
zapreči in jih jezno ošine s
pogledom.

"Pan narednik, milost!"

"Spravite se iz bajt, pra-
vim! Čas beži, mi moramo na-
prej!"

Ljudstvo je uvidelo, da so
vse prošnje zaman, zato je iz-
nova zaplakalo in pričelo iz-
našati svoje stvari iz koč. Tri-
je konjeniki tso stiskali zobe
in gledali za narednikom. Pa
so zakleli vsi trije hkrati in
šli potnagat zmedenemu ljud-
stvu iznašati postelje, posodo
in čunje iz koč v sneg in izga-
njali živino iz hlevov. Nared-
nik je vlačil seno izpod streh,
ga tlačil v okna in v lesene
strehne in pripravljal za požig.

"Pomagajte, da bomo prej
gotovi! Mislite, da bom nare-
dil vse sam!" je kričal nad tre-
mi prostaki.

Ljudstvo prestrašeno zažene

"Prokleti krapar, figo če
češ! Le opravi svoje delo
eam!" so mrmrali vsi trije in
se mešali med zbegano ljudst-
vo.

Narednik je zapalil prvo
kočo — in črni dim se je zava-
lil v nebo... Ljudstvo je spre-
letela groza. Prijemalo se je
za glavo, vilo roke, kričalo,
omahovalo v sneg, klicalo Bo-
ga v pomoč, pravico, rotilo...

Nekateri so se zagnali proti
goreči bajti in hoteli gasiti, a
narednik jih je s silo odpodil.
Iz prve kočje je podtaknil
ogelj v drugo, za to tretjo,
četrt, deseto, petnajsto...

Plamen je zabesnil, plasil,
uničeval, pepelil... Ljudstvo
se je valjalo v obupu, matere
so stiskale svoje otroke, ječa-
le, blaznele, starčki so dvigali
roke, a brez moči omahnili v
sneg.

Petnajstleten fant je pričel
čudno zavijati glas in širiti oči.
Z rokami se je grabil za prsi
in za glavo, begal okrog in
vpil ves božjasten.

"Zblaznel je, revček," vzdih-
ne eden od konjenikov ves
zbeگان.

Fant je razširil roke, zdri-
jal proti svojemu gorečemu do-
mu in se zagnal v ogenj...

"Rešimo ga!" kričnjo kon-
jeniki in planejo za njim. To-
da ugrabil ga je že plamen in
dim ga je zakril očem...

"Na konje!" je ukazal na-
rednik in zagrabil svojo kobil-
o.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

P. Vilibald Sever. Dne 13. junija umrl je v frančiškanskem samostanu na Viču p. Vilibald (Bernard) Sever, gimnazijalski profesor v pok. v 80. letu starosti. Rojen je bil l. 1845. v Ribnici, v mašnika posvečen l. 1868. Služboval je v tržaški škofiji v dušnem pastirstvu. Ko se je ustanovila v Pulju nemška gimnazija, je bil imenovan za kateheta in hkrati za profesorja matematike. Na tem zavodu je služboval 25 let ter je bil v tem času imenovan za častnega kanonika. L. 1919. so ga pregnali Italijani. Vrnil se je v domovino in se nastanil na Viču, kjer je bil sprejet v frančiškanski red. Celih pet let je prosil za pokojnino, a je ni dočkal. Rešila ga je smrt in preselila v večni pokoj.

Smrtna kosa. V Radečah pri Zidanem mostu je na binkoštni ponedeljek po dožji boleznii umrl v 71. letu starosti g. Fr. Čec, papirniški oskrbnik. Pokojni, oče ravnatelja Jugoslovanske tiskarne g. Karla Čeca, je bil splošno priljubljen. Služil je v papirnici nepretrgoma 45 let. Z njim zginje ena redkih starih korenin radeške občine. — Iz Žužemberka se poroča. — Iz binkoštni ponedeljek zvečer umrl g. Josip Princ, župan na Dvoru. Založanje za pokojnika je splošno. — V ljubljanski bolnici je umrl na posledicah hude operacije 66 letni Janez Sever, posestnik v Gorenji vasi pri Stični. Zapušča vdovo in 6 otrok. Bil je vzoren katoličan.

Umrla je dne 10. junja popoldne v Novem mestu po dolgi bolezni gospa Nežka Sušnik v 62. letu starosti. Bila je vzorna žena in skrbna mati. Zapušča osem žalujočih otrok.

Umrl je na Suhi pri Kranju posestnik g. Jakob Basaj, oče g. dr. Jože Basaja, predsednika Orlovske podveze. Pokojnik je dosegel visoko starost.

Umrl je v Cmureku Anton Fuerst, znan po Slov. Goricah kot lastnik velikih vinogradov.

Nova žrtev blejskega jezera. Na binkoštno nedeljo je priredila Planinarska sekcija Saveza bankovnih činovnikov iz Zagreba izlet na Bled in Uhinj. Vdeležilo se je tega izleta preko 40 oseb iz Zagreba. Najprej se je cela družba vozila s čolni po jezeru. Nato se je četvorica njih šla kopat v Grajsko kopel. Ob četrtna 1 popoldan je utonil pred očmi drugih gospod Galic, uradnik Jugoslovanske banke v Zagrebu. Kljub temu, da so takoj priskočili na pomoč nekateri prisotni gospodje, istega ni bilo mogoče več rešiti, ker je tamginil v globino. Jezero je tam globoko 16 m. Imenovani je utonil nekako 5 metrov oddaljen od ograje, ki je namenjena na kot znamenje neplavalcem.

Kraljeva dvojica na ljubljanskem gradu. Dne 15. junija se je kralj mudil na strelišču ljubljanske garnizije, kjer so se vršile strelske tekme. Nekaj minut pred 6. popoldne se je nenadoma pripeljal na grad v spremstvu kraljice, dveh višjih oficirjev in tržnega nadzornika g. Plemlja. Kralj se je nato s spremstvom podal na grajski stolp, kjer se je ponovno podpisal v tamkajšno knjigo. Privrkat se je 20. junija 1920. Zanimal se je za grad sam in vprašal, koliko da stanuje ljudi na gradu in koliko strank. Stanovalci gradu so kraljevo dvojico z vzklikanjem pozdravljali in okrog 500 po številu ju je spremljalo do avtomobila.

Smrt mlade slovenske zdravnice v Trstu. Dne 11. junija je v Trstu umrla zdravnica dr. Nada Slavikova v dobi 2 let. Pokojnica je bila hčerka znane tržaškega narodnega voditelja dr. Edvarda Slavika. Promovirala je v Pragi l. 1920 ter nato vse do smrti delovala v mestni bolnišnici v Trstu, kjer so jo kot sprtno operaterko cenili zlasti na očesnem oddelku. Svoj prosti čas je posvečala pokojnici slovenski šolski deci na šentjakovski šoli, kjer je delovala kot šolska zdravica. Tržaški Slovenci izgube v njej dragoceno moč. Sožalje s težko prizadeto dr. Slavikovo družino je splošno.

Postojnska jama o Binkošti. Na binkoštno nedeljo je prišlo z vlaki v Postojno približno 20.000 ljudi. Od teh je obiskalo Postojnsko jamo do 15.000 oseb. Samo jamska pošta je odpravila nad 25.000 razglednic. V jami se je vršil običajni sijajni ples.

Smrt izdajice. V nedeljo, 1. junija zjutraj so našli na cesti pod St. Petrom v piranski okolici v Istri umorjeno truplo slovenskega fašista Antona Gorela (Kusa). Nesrečnej je leta 1921 ustanovil "škvadro" slovenskih fašistov v St. Petru pri Tiranu, je povzročil dne 11. aprila, 1921 napad 40 oboroženih fašistov na župnišče in g. kanonika Mateja Škerbca, dekana v Kerkavcih, ki so ga za uho bili, suvali, pretepali in s kamikresni nanj streljali; nahujkal je fašiste, da se poštemnim kmetom zažgali seno in stočili vino v kletih. Cel mesec so nahujkani fašisti s kamikresni v župni cerkvi med javno službo božjo čakali tretjutka, da ustrelje imenovanega kanonika, če spregovori slovensko besedo v cerkvi. Izrazil je večkrat, da mu je ljubša fašistovska karabinka kot vsa Jugoslavija. No, sedaj je našel lastno smrt.

Kdo ga je umoril, se ne ve. Kdor drugim jamo kopije, pa de sam vanjo! Kakšno življenje, taka smrt!

Bomba v Horjulu. Na praznik sv. Rešnjega Telesa so se zbrali mladi fantje, člani SKS, pred cerkvijo in hoteli pred procesijo izvit nosačem cerkvenih praporjev. Med napadalci sta se odlikovala posebej Anton Rožmanec, gostilničarjev sin iz Horjula 12, in Peter Prebil, posestnikov sin iz Horjula 52. Vnela sta pretep tik poleg cerkve, preden se je procesija razvila. Orožnike so pred napadom opozorili pretepači, da pripravljajo pretep, kljub temu pri dogodku ni bilo nobenega orožnika v bližini. Ko se je razvila procesija, je padla iz gruč samostojnežev bomba na cerkev, šipe na cerkvi so popokale, ljudstvo je drvelo iz cerkve na vse strani. Horjulski samostojneži so po vzgledu orjunaške taktike vpriporili na praznik tako prostastiški nastop pri cerkvenih slovesnostih. Po procesiji se je ponovno zbrala gruča samostojnežev pred gostilno pri Muhu in zopet izzvala med fanti pretep. Z ozirom na te nemire, ki so plod hujškanja demobratskega časopisa in njegove potuhe neodgovornim elementom, je županstvo odredilo, da morajo biti do nadstajnega vse gostilne ob 9. uri zvečer zaprte. Motilci cerkvenih obredov so ovadeni državnemu pravdnistvu.

Kralj v Prešernovi rojstni hiši. Kralj Aleksander se je na Telovo popoldne z avtomobilom pripeljal v vas Vrbo ter si ozledel rojstno hišo našega velikega pesnika dr. Franceta

Prešerna. Kralj se je vpisal tudi v spominsko knjigo.

Smrtna nesreča v Hrastniku. V petek dne 20. junija se je v steklarni v Hrastniku pripetila nesreča, ki je zahtevala mlado žrtev. V kovačnici imajo meh na električni pogon. Ker pa je bila varovalna pokvarjena, je električni tok zagrabil nekega delavca, očeta šestih otrok, Josip Koritnik, star 21 je videč to, takoj skočil k ponesrečencu, da bi mu pomagal. V hitrici je pa zagrabil poleg obleke tudi za žico in električni tok je fanta ubil. Oče šestih otrok je sicer ostal pri življenju, toda skoro gotovo bo imela nesreča trajne posledice.

Profesor Ude — trikrat doktor. Dne 18. junija je na graški univerzi promoviral znani javni delavec-duhovnik profesor dr. Ivan Ude za doktorja državnih ved. Ude je bil doslej že doktor teologije in doktor filozofije, tako da je sedaj trikratni doktor. Promocija se je vršila na slovesen način.

Umrl je v Gorjah pri Bledu 74 letni posestnik Matevž Bregant.

Župnik Jakob Čemažar. Pri Mali Nedelji pri Ljutomeru je 20. junija umrl župnik g. Jakob Čemažar. Pokojni je služboval v raznih župnijah Istre in je neustrašno branil pravice slovenskega jezika v cerkvi. Za časa fašistovskega terorja je oskrboval 3 župnije v Istri in se ni uklonil. Fašistovska vlada ga je izgnala z orožniki iz Italije koncem avgusta, leta 1923. Sedaj je našel smrt v slovenski domovini. Njegovo naglo smrt so povzročile posledice neumornega boja in truda pod nasilno vladno fašizma v Istri. Bog mu bodi plačnik!

Smrtna kosa. V Ložu je nenadoma preminul občespotovani mestni župan g. Jakob Mlakar.

Dekan Jožef Lavrič. V bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu je 20. junija umrl dekan in župnik breznjski, g. Jožef Lavrič. Pokojni je bil rojen 31. oktobra, 1860 v Žužemberku in v mašnika posvečen 7. julija, 1882. Služboval je kot kaplan po tri leta v Planini pri Rakeku in v Zireh. Za tem je bil osem let župnik v Ambrusu, dvanaest let župnik v Logatcu in od 30. avgusta, 1910 župnik na Breznici. Po smrti dekana kanonika Novaka v Radovljici je bil imenovan za dekana radovljiške dekanije. V Kandiji se je zdravil in je v petek nenadoma umrl. Truplo so prepeljali na Breznico.

Umrl je v Škocjanu pri Mokronogu g. Franc Čudovan, posestnik in bivši dolgoletni župnik cerkvenik in ključar, v 84. letu starosti. Pokojni je bil daleč znana markantna oseba. Bil je vedno poln svežega blagorja in dovptiv; izredno blagorja srca in značaja. Z njim je preminul eden najstarejših Škocjancev.

Smrtna nesreča. 68 letni ogiljar Sebilja Juri je pri gostilničarju Božiču v Stopah pri Sevnici padel z lestve in si zdobil lobanjo. Bil je takoj mrtev. Pokojni zapušča ženo.

Zopet dve žrtvi kopališke sezone. Dne 20. junija ob štirih popoldne je na takozvani "Splici" kjer se Gruberjev prekop odcepi od Ljubljane, utonil vojak Boža Bimović, rodom iz Makedonije, ki je bil pridržen razmejitveni komisiji in je bil nastanjen v Nušakov vojašnici v Trnovem. Med kopanjem ga je zgrabil krč in je takoj izgubil pod vodo. Pomoč je bila izključena. O nesreči sta bila takoj obveščena policija in poveljstvo Nušakove vojašnice. Iskanje trupla utopjenega je bilo zelo trudopolno in se je našli šele čez tri četrt ure. Na odredbo komisije je bilo truplo zvečer prepeljano v mrtvašnico pri sv. Krištofu. Bimović je bil aktivno služec vojak.

Druge nesreče se je zgodila v bajerju v Kosezah pri Ljubljani. Tamkaj je utonil neki, približno 25 letni delavec operkarne Stavbne družbe vendar njegovega imena do pozne ure zvečer še nismo mogli zvedeti. Zagazil je v bajerju v blatu in ni mogel več ven. Izvlekli so ga šele po dolgem času, ko je bilo že prepozno. Na lice mesta je prispel zdravnik dr. Tranuer, ki se je čeli dve uri trudil, obuditi ponesrečenca z umetnim dihanjem, a je bil ves napor zaman.

Utopljenec je bil 24 letni Alojzij Grobolšek, doma iz Pilištajna pri Brežicah, delavec v opekarni Stavbne družbe, stanujoč v Kosezah, št. 33. Grobolšek se je šel z več tovariši kopat v bajer, kjer pa je kmalu našel v blatu in izgubil pod vodo, ne da bi mu kdo mogel priskočiti na pomoč. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico v Dravljah.

Iz Ribnice. Ribniški "fajerberg" ali kako se ogenj panati ne sme. Ena kratka povest za preprosto ljudstvo, ven dana na svetlobo vsakega ognja skuz ta ribniški "fajerberg". Dobi in bere se zastoni samo pri kakem ognju v Ribnici. — Je zvonilo in tulilo in gorelo. Je goret ta dolgi Janez, ramku ne on, se reče njegova hiša. Je drla vesoljna ribniška srenja ogenj gledat in gospod? Je prišla brizgalna iz Bukovec, brez konj na dveh kolesih, in ogenj panala. Je ostal še en ogorek. Je pripeljal Otovčenov France ribniško brizgalno na bajer, odvili cevi kakor so dolge in jih dali fantičkom, da so jih prišli na vsakem koncu. Pa je stal pri ognju en stric, so impli v rokah eno trobiljo, ki ogenj v vodila. In se pridrvijo fantički z enim koncem cevi k stricu, ki so imeli trobiljo. So držali stric trobilju, prišli za cev, se prišli za glavo. Konec cevi je bil narobe. "Narobe, konec je pravi," so rekli stric, ki niso mogli trobilju v cev vtakniti, — seveda, če je narobe. — In so jih zapodili nazaj do bajerja. So tam rekli fantički: "Narobe konec je pravi, so rekli stric." In se fantički pridrvijo s ta pravim narobe koncem nazaj. So bili ta pravi narobe konec in stric in trobiljo deset korakov od ogorka, ogorek pa skrit: — zmene. "Čev podaljšati," so rekli stric. So prinesli kolesček cevi, narobe navite. Sta jo prišla dva fantička vsak na enem koncu, se zadržela čez dve njivi, če ni bila košenica, prinesla en konec cevi stricu, ki so bili dali trobilju gospodu, ki lasem ljudi strizhe. So namerili gospod, ki lasem ljudi strizhe in koci nam obraz snažijo, trobiljo na ogorek, ga pogasili in rekli: "Tako! pa nič več."

J. P.

Bavcida in Filemon.

(Bavcida in Filemon je sličica tihega, skromnega, z malim zadovoljnega selskega življenja iz poganskih časov, ki kaže, da prava sreča ni v bogastvu, ampak v zadovoljnosti in bogajočnosti.)

Verjemi mi, neizmerna nebeška moč, možnost in nima konca in karkoli bogovi hočejo, se zgodi. In da boš o tem manj dvomil, stoji na grigijskih gričih hrast in poleg njega lipa. Ne daleč od tam valovi jezerce. Nekoč je bilo tam obljudeno selo, danes stoji voda in v njej gospodarijo pondirki in močvirne liske.

Nekega dne dospeta sem oče Jupiter (poganski bog) v podobni zemljana in z očetom Atlantović (tudi poganski bog), ko je odložil peroti. Na tisoč domov sta trkala, ko sta leskala prenočišča, tisoč domov je zapri zapah. Vendar ena kočja ju sprejme pod streho, majhna sicer in krita s trstjem in slamo. Pobožna

starka Bavcida in osiveli Filemon sta bivala v njej od mladih let; revščine nista čutila, ker sta ravnodušno prenašala in ne skrivala. Išči tu gospodarja, išči hlapca: ni razlike; vsa hiša sta dva, isti ubogajo, isti zapovedujejo.

Ko torej dospeta nebeščana do revne kočje in vstopita s sklonjeno glavo skozi nizka vrata, jima veli sesti starček na stol, katerega pregne Bavcida, s preprosto tkanino. Nato razgrebe gorki pepel na ognjišču, podkuri večerajšnji ogenj, ga neti s suhim listjem in ljubem ter razpiha s slabotno sapo do plemena. S podstrešja prinese nacepljene borovine in suhljadi, jo razlomi in podtakne pod majhen kotliček. Nato otrebi zelje, ki ga je gospodar nabral na vrtu. Z dvorogljatimi burkljami sname s črne police prekajen svinjski hrbet, ki sta ga dolgo časa hranila; od njega odseka majhen kos in ga skuha v vreli vodi.

Medtem krajšata čas s prijaznimi pogovori, zrahljata blazino iz mehkega rečnega iolča in jo položita na posteljnič, ki je imel okvir in noge iz vrbovine. Pogrneti jo z odejo, s katero sta jo navadno pregrinjala le ob praznikih; pa tudi ta je bila malovredna in stara, prav primerna posteljniaku iz vrbovine. Bogova se vleže. (Štari so pri pbedu ležali). Spodrecana starka pristavi mizo s tresočo roko. Pa tretja noga je pri mizi prekratka! Crepinja je izenači. Nato obrišeta mizo s svežo meto. Nanjo postavi dvobarvne oljkove jagode in jesenske drenulje v tekoči omaki in endivije, redkev in sir in v mehko kuhana jajca; vse v gli-nasti posodi. Nato pride na mizo mešalnik, ki je bil izrezljan iz enakega "srebra" in kaže iz bukovega lesa, ki so bili znotraj prevlečene z rumenim voskom. Ni bilo dolgo in ognjišče je poslalo tople večerje. Vino, ki ni bilo baš starina, se zopet odnese in postavi za nekaj časa na stran ter napravi prostor poobedku. Tu so bili orehi, suhe smokve, pomešane z dateljni, in olive in v širokih košaricah dišeca jabolka in z rdečih trt natrgano grozdje. Na sredi je bilo rumeno satovje. Zraven so prišli še prijazni obrazi in neumorna in neskopa postrežljivost.

Medtem opazita, da se vrč, ki je bil že tolikokrat izprazen, sam od sebe polni in vino obnavlja. Prestrašena od nenavadne prikazni povzdigne Bavcida in boječi Filemon roke in prosita odpustčanja za siromašni obed. Edino gosko sta imela, ki njima je čuvala malo kočico: to sta nameravala zaklati božanski-ma gostoma. Ta se umika z urnimi perotmi ter utruga od starosti počasna starčka in naposled se zdi, da se je zatekla k bogovoma samima. Bogova jo prepovešata zaklati in pravita: "Bogova sva in brezbožni sosedje bodo plačali zasluženo kazni; vaju ta kazen ne bo zadela. Samo kočjo zapustita in spremljata naju na goru." Oba poslušata in opiraje se na palice lezata počasi po bregu, ki se na lahko dviga.

Toliko so bili odaljeni od vrha, kolikor more preleteti izstreljena puščica: obrneta oči in — vse drugo je pod vodo, le njuna kočja se vidi. Čudita se in obkujeta žalostno usodo svojcev, ko se med tem ona stara, celo dva prebivalca pretesna kočja spremeni v svetličce: rogovile se spremene v stebre, slama sije v zlatu, streha se vidi zlata, vrata izrezljana in tla potlakana z mramorom. Zdaj reče Jupiter s prijaznim glasom: "Povejte, pravični starček in žena, vredna pravičnega moža, kaj želite?" Filemon se malo pogovori z Bavcido in

Prihranite nekaj od svojega zaslužka

vsak plačlivi dan in vložite ga v našo varno in zanesljivo banko. Zaučeni boste kako hitro vaši prihranki rastejo in vrhu tega vam plačamo mi po 3% obresti dvakrat v letu ter iste prištejemo h glavnici. Vlagate lahko v našo banko prav tako zanesljivo kjerkoli živite izven države, kakor če bi živeli v našem mestu. Pišite nam za pojasnilo in dobite odgovor v svojem jeziku.

Ako držite denar doma, izpostavljen je raznim nevarnostim, kot tatovom in ognju in dostikrat se ga potroši brez potrebe. Če ga imate pa na naši močni in zanesljivi banki, pa je denar vedno na varnem mestu; vendar se ga lahko dvigne ali deloma ali celoma kot ga kdo potrebuje. Naša banka ima nad \$740.000 kapitala in rezervnega sklada, kar je znak varnosti za vaš denar. Skupne denarne vloge pa presegajo čez 5 milijonov dolarjev.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO IN CLINTON STS. JOLIET, ILL.
Wm. Redmond, preds. Chas. G. Pearce, kasir.
Joseph Dunda, pomoč. kasir.

razodene bogovima skupni sklep: "Želiva biti svečenika in čuvati vajino svetišče; in ker sva složno skupaj živela, naj pobere oba ista ura; naj jaz ne vidim gomile svoje žene, ne ona moje!"

Zelja se njima izpolni: bila sta čuvarja svetišča, dokler je bilo njima dano življenje. Ko pa sta, oslabiljena od sivih let, slučajno stala pred svetimi stopnicami in pripovedovala usodo kraja, zagleda Bavcida Filemona in Filemon Bavcido, da zeleni. In že je rastel nad obojnim obrazom vrh, ko sta se še pogovarjala, dokler sta se mogla; hkrati sta si rekla v slovo "zdravstvuj!" in hkrati jima pokrije vejevje obraz. Filemon se je spremenil v hrast, Bavcida pa v lipo.

ČUDNA NOVA KOVINA.

Novo kovino s čudnimi svojstvi so baje odkrili v azijski Rusiji. Neki raziskovalec je našel med sljudo in drugimi kamenami neko snov mehko kot testo. Ta njemu popolnoma neznana snov je bila neprozorne barve in dokaj težka. Precejšno množino te snovi je odposlal v Moskvo, kjer so jo v kemičnem laboratoriju natančno analizirali, toda brez uspeha. Pojavi pri analizi z različnimi reagencijami so pa bili čudoviti. S kislinami polita kovina je razvijala tako nizke temperature, da se je steklenica, v kateri se je nahajala raztopina, spremenila takoj v prah. Tudi železno posodo, ki se jo je potem uporabilo, je doletela ista usoda. Ravno tako se je takoj razkrojil tudi grafitni lonček, ne da bi kaj eksplodiralo in ne da bi se razvijali kak plini, pač pa se je doglala zopet neverjetno nizka temperatura. Pri preizkušanji z alkalijnimi reagencijami je zgubila ta skrivnostna snov 20 odstotkov svoje teže.

Ti čudoviti rezultati so imeli za posledico, da se je podala v Terghano, to je kraj, kjer se je prvič kovina našla, neka ekspedicija, kateri se je po dolgem iskanju posrečilo, da je odkrila večje množine te snovi. Nadaljni poizkusi, ki se bodo lahko izvršili v večjem merilu, nam prikažejo mogoče rešitev te zagonetne snovi.

CLOVEŠKI STRELOVOD.

V Madridu je umrl v starosti 80 let, neki Caesar Beltran, o katerem je bilo po vsem španskem znano, da ga strela ne more raniti. Ko mu je bilo 25 let, ga je prvič zadela strela. Obledela je na njem dobesedno zgorela, sam pa je ostal nepoškodovan. Nekaj časa pozneje je zopet udarila strela nanj in oslepel je na eno oko. Pozneje je bil zaposlen v cerkvi kot zvonar. Ko je bil nekoč med nevihto v zvoniku, je treščilo tja. Njegovega prijatelja, ki je stal tik njega, je ubilo, on pa je ostal nepoškodovan.

van. Zopet je minulo več let in Caesar Beltran je šel v svoj sinom v sosednjo vas; kar je pridrvela nevihta; oba sta se zatekla pod košato drevo. Treščilo je v drevo, ubilo sina, drevo je zgorelo, Beltran pa je ostal živ in zdrav. V petič je ušel strelji lani, ko je treščilo v njegovo hišo.

\$1,700,000 za volilno kampanjo.

New York, N. Y. — Kako lahko so prišli letos republikanci do denarja v volilne svrhe, se je pokazalo te dni pri obravnavi, v katero je zapleten G. B. Means, uradnik neke pivovarne v Uniontown, Pa. Navedenec je dobival iz zveznih skladišč ogromno količino viske, od vsakega sodčka je računal \$200; denar je pa dajal sedanjemu zveznemu blagajniku Mellonu. Pri tej obravnavi je prišlo tudi na dan, da je zvezni blagajnik ali zakladničar prispeval v republikanski kampanjski sklad \$1,700,000.

V gostilni.

Gost: "Jaz vas obžalujem, natakari, vi gotovo veliko pretpite v tej gostilni."

Natakar: "Da, ali jaz ne jem tu."

Praktična.

On: "Gospodična, tako vas ljubim, da bi mogel vsak trenutek umreti za vas."

Ona: "Kako visoko ste varovani?"

MARS BO OBIŠKAL MATER ZEMLJO.

Znanstveniki pravijo, da sta najmanj dva planeta obljude na, namreč Zemlja in Mars. 22. avgusta, 1924 nas obišče Mars, in sicer bo takrat oddaljen od zemlje samo 34,475,847 milj, to je najbližja razdalja med Marsom in našo zemljo. Kadar je najbolj oddaljen od nas, pa meri ta razdalja 248,000,000 milj. Vse zvezdarne na svetu bodo ob tej priliki skušale doognati, ako eksistira življenje na Marsu. Naše zanimanje si lahko razlagamo, kajti življenje in zdravje sta naša največja zaklada. In to ve narava, ki nam nudi v svojem rastlinskem kraljestvu vse, kar potrebujemo za obrambo našega zdravja. Vse primere v Trinerjevem zdravilnem grenkem vinu imajo svoj postanek v rastlinstvu. Ta izborni ohranjevalec zdravja drži črevesje čisto in odprto, pomaga prebavi in povrne zdrav tek. Mrs. Pattie Porter nam je pisala iz Petersburga, Va., 16. junija: "Prepričala sem se o velikih rezultatih Trinerjevega zdravilnega grenkega vina. Počutil sem mnogo, mnogo bolje in želim, da mi pošljete še pol tucat steklenic." Če vam vaš lekarnar ali trgovec ne moreta postreči, pišite na Joseph Triner Company, Chicago, Ill. (Advertis.)

Štiri leta v ruskem ujetništvu.

Piše Joap Grdina, West Park, Ohio.

NA POVRATKU V STARO DOMOVINO.

(Nadaljevanje)

Ogledovanje Dunaja. Boda valed lakote. V ruskem "lagerju."

Lep dan je bil; valed tega nas je toliko bolj mikalo na sprehod po Dunaju; vse nas je zanimalo. Da je Dunaj v resnici lep, o tem mi ni treba še posebej povdarjati. S posebnim zanimanjem sem gledal cesarsko mesto, o katerem sem že čestokrat in toliko čul. Pri tem sem se spomnil tudi na znani rek: Kdor hoče iti na Dunaj, mora pustiti treh od zunaj, če je rek sploh že kedaj veljal Dunaju, velja posebno sedaj; o tem sem se sam in osebno prepričal. V resnici je lepo mesto, toda tudi siromašno glede živil in hrane.

Ko hodimo po dunajskih ulicah, se nam pridruži nek nepoznani mož, oblečen v slabo vojaško uniformo; ponudil se nam je za vodnika po mestu; gotovo je računal, da je v naših žepih več okroglega kakor pa v njegovem, zato nam je pričel razkazovati to in ono, ter nas privedel v neko kuhinjo, kjer se je potom izkaznilo dobilo kosček kruha in skledico kave, kar je pri kuharju za nas naročil. Prebrisan Nemec je pri tem računal, da bo tudi on dobil kaj deleža, seveda na naš račun, in res, ni se motil. Ker je kuhar zahteval izkaznico, smo mu mi predložili naše potne liste. Kuhar se je pri tem oziral na moj potni list izdan od švedskega konzula v Rostovu na Donu, ter nas vprašal, če se vračamo iz Rusije. Ko smo pritrdili, da smo, potem dobili kave in kruha, poleg nas tudi oni Nemec; plačali smo mi kajpada; potem je zopet hodil z nami, dasiravno ga nismo silili. Čez nekaj časa zatem nas je vprašal, koliko nagrade mu bomo dali zato, ker hodi z nami. Ko smo končno uvideli, da bo za to svoje usiljeno vodstvo morda še kaj posebej računal, smo ga kratkoma odsvolili, ter mu dali vsak par kron za njegovo dosedanje uslugo; nam ni "cesar v žepu" dopuščal držati si vodnika. Dunaj si lahko sami ogledamo ali v družbi ali posamezno; to je vseeno tudi doslej smo hodili bolj sami, kakor se je komu zljubilo.

Mudivši se v mestu smo v nekom kraju videli, kako so ljudje z veliko slastjo uživali kuhan bob; v dotičnem kraju niso bili samo reveži, ampak tudi inteligentna. Tako v čišlih ni imel še noben kmet na Slovenskem kuhanega boba kot Dunajčanje. Ni čuda, da se o slovenskem kmetu pripoveduje posebna zgodba. Ko je šel na Dunaj cesarja gledat, jo je pri tem zavil v restavrant, kjer je naročil kosilo. Misleč, da bo jedel okusno pečenko, se je zelo zavzel ko mu natakari prinese kuhanega ribniškega fižola. Kmet je zatem jezno vzkliknil: "Kaj, tudi na Dunaju fižol jedo?"

Pomanjkanje živeža je na Dunaju, to se vidi tudi na blelih, shujšanih obrazih prebivalcev. Precej časa smo hodili po mestu ter ogledovali; končno smo pa pričeli ugibati, kje bomo spali, kajti domov se ne gremo danes. Gremo li v Jugoslovanski lager? Ne. To misel smo odklonili. Danes ne gremo tja smo dejali; pojdimo kam drugam. Kam? Kaj pa če bi poiskali v mestu Ruski lager, gotovo se nahaja na Dunaju, menim jaz. Pa res, v Ruski lager gremo, so naglasili drugi trije tovariši. Rečeno, storjeno. Toda, kje se nahaja Ruski lager?

Ni nas vzelo dolgo pa smo zvedeli naslov zaželjenega lagerja, tam nekje v Rossene vojašnici. S poulično karo (tramvajem), se peljemo tja in sicer takoj.

Ni trajalo dolgo, ko smo našli označena kosarno. Ondi službuječi avstrijski vojak z belerdecim (avstrijskim) znakom na kapi nam pove, da ni več Rusov tukaj, ampak so premeščeni drugam, daleč doli na A. cesti v neke barake. Ker je nas vojak smatral za Ruse, je nas vprašal, če želimo iti v Ruski lager. Ko smo mu pritrdili, da se je vojak takoj odpravil z nami da nas pelje v oni lager. Sedli smo torej na cestno železnico, ter se odpravljali k Rusom, kamor je bilo res precej daleč. Ko se pripeljemo že prav na konec ceste, stopimo iz tramvaja in blizu tam zagledamo barake "Ruski lager." Nato nas je vojak peljal do barake, potem pa se vrnil nazaj. Nad vratni je bilo pisano v ruskem jeziku, da je tu Ruski lager. Stopimo v pisarno; za mizo sedi in piše ruska uradnica Rdečega križa, v ruski opravi kot bolničarka z vškim rdečim križem. Vstopivši v sobo jo pozdravimo (po rusko seveda); nato nam ona prijazno odzdravi ter vpraša, kaj želimo. Je li tukaj "Ruski lager?" vprašamo nekoliko v zadregi. "Da, tukaj je," odvrne zgovorna Rusinja, ter vpraša, če želimo ostati tukaj v lagerju? Mi smo ji pritrdili, da, nakaš vpraša, če želimo potovati domov na Rusko. Pri tem vprašanju naš je pa zelo zaskrbelo. Na Rusko? Hm. To je pa lepa. Nam se pri vsem tem stvar ni dozdevala malenkostna, bili smo v zadregi, kako ji naj odgovorimo. Brž se ojunati eden in pravi, da na Rusko iti je sedaj bolj težko, kar nam je tudi ona uradnica pritrdila; poleg tega vladajo ondi sedaj še tako žalostne razmere, da se Bogu usmili. Rekla je, da odpravljajo svoje transporte preko Temišvarja in čez Rumunijo; kateri pa ne žele sedaj v Rusijo, tem izdaja na željo španski konzul potrebne listine, s katerim zamore svobodno hoditi po ozemlju bivše Avstro-Ogrske ali Nemčije in si poiskati primerne delo. V teh državah so sedaj tudi ruski potniki svobodni. Na obširno pojasnilo smo ruski uradnici sledeče odgovorili:

"Bomo že uvideli; morda tudi mi zaprosimo za tak potni list pri španskem konzulatu."

"Ako želite tak potni list imeti, morate kako uradno ruske spričevalo pokazati, ali spričevalo od gospodarja kjer ste delali kot ujetnik; brez tega vam je nemogoče dobiti potni list. Dalje se morate dati tudi slikati, da vašo sliko overovijo in pritrdijo na potno listino; šele na ta način lahko potujete kamor hočete."

Nato je zapisala naša ime, na, ter nam naročila, naj se zglasimo še v drugi pisarni pri Avstrijcih v svrhu prenočišča in hrane. Mi smo se zatem prijazni Rusinji lepo zahvalili za pojasnilo, nakaš smo odšli iz pisarne glede prijave prenočišča, kar je bilo tudi kmalu vse urejeno. Nek avstrijski narednik nas popije in nato nam razdeli karte za kruh, kavovino obedi; velel nam je, da naj si v oni baraki izberemo posteljo, kakoršno hočemo, saj jih je dosti na razpolago. Nato se podamo v barako, kjer je bilo nekaj Rusov. Na svoje veliko začudenje zagledam med njimi onega Russa, ki sem ga videl prej na vlaku, ko je pravil, kako tiho taji in veriji kot vojni ujetnik. Ze od daleč se je smejal ter vprašal po kaj da smo prišli.

"Prišli smo tudi sem; čemu pa ne?" mu odgovorim.

"Dobro, dobro, čemu bi pa ticali vedno v enem kraju?"

Kolikokrat sem že jaz šel med druge. Prepotujmo nekoliko svobodno, saj so nas dolgo mučili in izžemali; vas v Rusiji, nakaš pa v Avstriji," odgovori Rus. — Nato smo odločili svoje ropotije, nahrbtnike in drugo; potem smo dobili kruha, nakaš smo se podali zopet v mesto, pustivši svoje stvari v baraki.

Isti večer smo šli spat v ono barako med Ruse, kjer smo se prav dobro odpočili v družbi nezaželenih gostov: uši, dunajskih in tudi naših lastnih. Pa kaj se hoče? Potrpeti je treba z njimi; saj dolgo nas ne bodo več obirale; le še nekaj dni imajo lahko to veselje do nas, ko pridemo domov, se jih bomo pa za vedno otresli.

(Dalje prihodnjič)

KAKO SE JE ZVONAR JANKO ŽENIL?

Avr. Senoa. Poslovenil Mihotov.

(Konec)

"Vem."

"Pojd ti z našim topom pred Sisek."

"Ne grem."

"Zakaj ne?"

"Ne grem. Pojdite sami."

"Dobro. A naša koža?"

"A moja koža?"

"Damo ti zlat cekin, kajne, bratje?"

"Damo ti ga!" pritrdijo vsi soglasno.

"Ne grem," odvrne zvonar.

"Damo ti dva cekina."

"Ne grem!"

"Pet!"

"Ne grem."

"Deset!"

"Tudi za deset cekinov ne grem."

"Ali se mar bojiš?"

"Vraga se bojim. Ampak sel bi..."

"Za koliko?"

"Za Marico Celinčevu."

"Aha," vikne zbor, ki mu ob teh besedah postane vse jasno.

"Oho!" vzklikne ves jezen Celinč, "na vrbi ne rastejo hruške."

"Pa si kupite hruško od Turka pod Siskom," odvrne zvonar.

"Dajte Marico, mojster," ga nagovarja sodnik.

"Ne dam je," se otrese Celinč.

"Daj jo, daj!" ga prosi Gradnje, "daj jo za občino, za Zagreb."

"Ne dam je, in je ne dam!"

"Daj! Daj! Daj!" ga prosi ves zbor enoglasno.

Celinč se je od jeze penil, brisal s rokavom pot s čela, potem pa je zaklel in rekel:

"Za vraga — pa jo bom dal! Toda samo pod tem pogojem, da pohiti Zvonar Janko pred Sisek in nam cel top nazaj pripelje. Tedaj naj postane njegova moja hči Marica, ker gre za občni blagor. Vrag ga vzemi!"

"Tako je!" reče sodnik.

"In prav je tako! Amen!" pritrdi ves zbor.

"Zdaj pa pojdem, hvaljen Jezus!" reče zvonar in se pokloni.

Mestni kmetje so še tisti dan prepeljali stari top k bopu pa je celo pot sedel zvonar Janko, pokrepčan z blagoslovom Marice Celinčeve.

III.

Bilo je 25. junija, leta 1593 po rojstvu Sina Božjega. V Zagrebu je mrgolelo ljudstva, tujega in domačega, z orožjem in brez orožja, glava pri glavi. Od Siska je došel tudi gospod ban. Slava mu do nebes! Na Griču je zopet zboroval mestni zbor; tu so bili tudi sodnik in Štefan Svastović, Tomaž Gradnje, notar Cenci, v kotu pri peči pa je od jeze pokal cehovski mojster Nikola Celinč, pred zborom je namreč stal zvonar Janko.

"Kako je, Janko?" ga vpraša sodnik.

"Dobro, gospod sodnik."

"Si li bil pri Sisku?"

"Bil sem, Bog mi je priča."

"Kaj pa top?"

"Doli na dvorišču je, v blatu in na starem mestu," se nasmehne zvonar.

"Pa poslušajte," govori dalje zvonar. "Slavna gospoda, še zdaj se mi roke tresejo, mislim sem, da je že napočil sodni dan. Staro železno mrcino smo pripeljali pred Sisek. V žep sem si brž nabasal smodnika, vzel v roko gobo, kremen in netilno palico. Čudo božje! V Sisku so bili duhovniki, onstran Kolpe Turki pogani, za Siskom trdnjava šotorov, o katerih so bili naš gospod ban Tomaž Erdodi in naši Hrvatje, gospod general Auersperg in njegovi železni švabi na konjih. Ali mislite, da so se jih pogani ustrašili? Se zmenili se niso zanje. V svoji sredi so imeli generala Hasana, živega vraga. Ta je zamahnil s konjskim repom in bolni so začeli grmeti, kakor da prihaja nevihta in udarili so na naše z divjim krikom. Moj Bog, grmelo je kakor pri procesiji v Kurji vasi. Naši so se grmelnja ustrašili. Turčin pritiska, a naši se polagoma umikajo. Brrr! to je grmelo in se bliskalo, da ni bilo opaziti ne solnca ne lune. Pa glej ga, Jurko, vraga! V usodepolnem trenutku priskoči z desne gospod Auersperg s svojimi švabi, gospod ban pa z leve; udri, bij, beži, smo val hkrati vpili, da se je zemlja tresla. Udarci obrežanca, da se bo napil Kolpe za poslednjo žejo in za krst. Po Kolpi je plavalo toliko paganov, da je ni bilo mogoče prebresti. Tudi general Hasan je dobil svoj del na glavo, da ga niti vrag ne bo zbudil. To je junaštvo in slava! Kaj ne, gospodje? Pred Siskom ni več Turkov, zato pa vi zahvalite Boga, da živite, ker vi ne veste, kaj je turški strah."

"A ti pa veš?" ga vpraša sodnik.

"Vem prav dobro. Treslo me je ko mrzlca."

"Kako pa, se ti je godilo?" vikne Svastović.

"Kako se ti je godilo?" povpraša tudi Gradnje.

"Kako? Tako! Dober je strah, komur ga je Bog dal, sem si rekel. Janko, ti si čevljar, ne prodajaj prezgodaj svoje kože, saj ni treba, da bi bil prvi. Svoj zagrebški top sem postavil pred jamo, nabasal vanj smodnika in ga napolnil s kamnito kroglo. Zdaj naj pa le pridejo Turki, od strahu bodo popadali. Ko so se po polju semtertja metali in pehali, sem jaz sedel za topom v jami in nestrpno čakal Turka. Res je prišel, a je tudi zbežal v Kolpo. Ampak za vraga, sem si mislil, sramota bi bila, če bi se ne oglasil zagrebški top. Zažgem, šek, pok, naravnost v Turke! Zagrmelo je, kakor da se nebo podira, moj top pa se je prevrnil liki pijana kladja. In poslušajte čudo: Naš stari top je zadel naravnost v sredo velikega bobna, ki so ga peljali s sabo bežeči Turki. Sedaj niso mogli več razbijati in grmeti. Zato so se iznova razsrdili in obrnili naravnost proti meni. Toda jaz nisem tako neumen, da bi si dal za tak nič odrezati glavo, zato sem si rekel: 'Janko, skrij se v grajo in bicevje. Rečeno, storjeno!' Turki pa so medtem zabili v luknjo topa lesen klin in bežali dalje v Kolpo. In tako smo zmagali mi, gospod ban Erdodi, Auersperg in jaz. Top sem vam nazaj pripeljal, glejte doli v blatu, zato pa vi zdaj izročite meni Marico."

"Ja te moke ne bo kruha," zakliče Celinč.

"Zakaj ne?" vpraša sodnik.

"Zato ne, slavna gospoda," kriči Svastović in skoči na noge, "ker top ni cel. Turki so vanj zabili klin, zato ni za nobeno rabo več. Janko je vrnil ničvredno blago, zato ne more

dobiti Marice."

"Tako je!" pritrdi ves zbor enoglasno.

"Protestiram," reče Gradnje in maha z rokami, "protestiram, rekli ste, da naj Janko pripelje cel top nazaj. Ali morebiti ni cel? Je, in še več kakor cel, ker je za tisti železni klin, ki so ga vanj zabili Turki, težji. Zato pravim: 'Janko mora dobiti Marico.'"

"Tako je!" pritrdi iznova ves zbor.

"Tako je! Amen!" ponovi sodnik, "Janko dobi Marico in tistih deset cekinov, ki smo mu jih obljubili. Janko je zaslužen Zagrebčan."

"Zavraga! Pa naj jo vzame," prazne debeli Nikola Celinč.

Da, Janko je in ostane junak, zato dobi Marico, deset cekinov in javno pohvalo od mesta. Stari Celinč se je od radosti in ponosa tolkel po trebuhu in smeje rekel:

"Vidiš ga, vidiš, prokleti topničar! Mislim sem, da mu Turki zagotovo odrežejo glavo, a glej, nazadnje mi bo Janko prinesel še vnuka k hiši."

"Ha, ha," se nasmehne Marica, "vidiš, top je kriv, atek. Ali ti je žal?"

"Vraga mi je žal!" se otrese čevljar. "Hvala Bogu, da so ga Turki zabili."

"In da sem jaz med tem v grapi sedel," pristavi Janko.

Ob strani Marice je Janko dolgo in srečno zvonil s stolpa sv. Marka, posebno slovesno pa je zvonil, ko se je zmagovita hrvaška vojska izpod Siska vračala v Zagreb. Veliki mestni zbor je precej nato poročal kralju o stroških, ki si jih je naprtilo mesto — proti navadi in postavi — za bitko pri Sisku. Hkrati je veliki mestni zbor tudi enoglasno zahteval, naj kralj nemudoma pošlje iz Dunaja "topničarskega mojstra," da bo iz topa izvelkel turški klin, ako ga pa ne pošlje, potem ne bo prispeval Zagreb za bodočo vojno ne konjenika in ne pešca in ne topa. Ali je kralj poslal naprosenega "mojstra"? Ne vem, ker je, žalibog, ravno zadnji list iz kronike iztrgan. Jaz sam pa sem videl stari železni top, ki leži v blatu grajskega dvorišča in povsem se mi dozdeva, da je to pravi nesrečni top srečnega zvonarja Janka Dobriloviča.

NA PRODAJ

Naprodaj je moderna hiša s petimi sobami in široko loto, vse z drevjem nasajeno. Prodajam tudi pohištvo in vse orodje, kar se ga rabi in več kokeš, starih in mladih. Vprašajte za pojasnila in ceno pri lastniku:

Anton Barbich,
119 Raub St.
Joliet, Ill.

HARMONIKE

Predno se odločite kupiti harmoniko, pišite po cenik največji slovenski trgovini in izdelovalnici harmonik v Združenih državah in gotovo boste zadovoljni kakor so bili že vsi drugi, kateri so že naročili.

LUBASOVE
harmonike imam tudi vedno v zalogi po najnižjih cenah. Importirane harmonike na eno, dve ali tri vrste, pripravne za mlade fante, od \$4.00 do \$45.00.

PIANE GRAMOFONE

kakor tudi popolna zaloga rol in plošč.

Pri meni boste dobili vsak muzikalni instrument, mali ali veliki, za nizko ceno.

Blago razpoložljivo po celi Ameriki.

Se ugodno priporočam rojakom.

ANTON MERVAR
Music House,
6921 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO.

ZASTAVE, BANDERA, REGA
LIFE in zlatu znake za društva
ter Glavo K. S. K. J.
izdeluje

EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

IMATE LI TRAKULJO?

Njena znamenja so:

Ako imate vi trakuljo, ako ste en imed stotarih, ki imajo vsaki tega parazita, upamo, da boste imeli tudi dovolj razuma, da se ga rešite, predno vam uniči vaše zdravje, predno se urinejo druge nesrečnosti v vas, ki je vreden posilec, vreden pomisleka dovolj rednih snovi. Ko se vam in okoli vas pojavi, kar mora prvi prvi ali slej potem se je zelo težko odpraviti. Zdravniki nam videti obzračje, gotovost, da se jih ne da, da se zelo težko, če imate trakuljo ali ne. Vam pa lahko kar povem, če imate jezo, terno, obzračje, srečo ali druge napake. Ko iz govorimo o trakulji, je to samoposrečeno samo videti obzračje, srečo ali druge napake. Živati, sli smemo za mnoge, vi je živel, trakulja za neko mesec, imate trakuljo pomenja toliko, kot prenehati jesti. Trakulja potne vse redine snovi iz vaše krvi, ki imela bi za vaš život in vam dati dobro svedo kri. Prava znamenja so drobiti trakulje v odpadkih. Podobna znamenja so: omotica, slab tek, zguba teže, smrdilni diš, vumeni koda, bolečine v delu telesa, hrbtu in nogah, plazenja v trebuhu in želodcu, ki se včasih vidi v grlo. Bolnik nima volje do dela in ne za življenje, ne more ustvariti in je mlačnost. Zelo pomembno vsakkrat kisel in hrana noče doli po grlo. Omedlevični napad se tu in tam pojavi valed trakulje. Pripetilo se je vseh 145 trakulja v zlatu v sanjki in sadavlja bolnika. Rešite se tega parazita predno vam umori. Rešite se tega parazita predno vam umori. Samo posloži je razumljivo rediti trakuljo vedno ali ne vedno, je mestno siraš hrano. Vi ne morete nikoli preveč plačati, za se rešiti tega parazita. Ko se tega rešite, boste kol nove rojane dete. Bolje je plačati za dobro zdravilo, kot da morate vadi sverdnih plačevati za vaš pogreb. Kupite najboljša zdravila, ki se dobo za denar. Naročite si dovolj Laxan za denar za \$10.48 in ne odlašajte ne jutri, ker ana biti le prepozno. Karkoli storite ne kupujte cenih ponaredov, dobra zdravila pa stanejo denar, ceno samo škodujejo. Laxan se prodaja edino le pri Laxal Med. Co., 145 Laurel St., Box 202, Pittsburgh, Pa. Ni škodljivo tudi če nimate trakuljo. Za zavarovanje svojega priročila 25 centov več. (Advertisement 1-3)

JOS. KLEPEC

Insurance, Real Estate, Loans.
215 N. Chicago St. (Nad Westworth
5 & 10c prodajalno). Phone 5768.
JOLIET, ILL.

DOMAČA ZDRAVILA.

V zalogi imam jedilne dišave, Knaipovo ječmenovo kavo in importirana domača zdravila, katere priporoča Mr. Knaip v knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.

IMPORTIRANE KOSE

IN DRUGO ORODJE IZ JUGOSLAVIJE.

Kose iz garanciranega italijanskega železa s ravnim ali vijakom, 24, 26, 28, in 30 palcev dolge ————— \$2.90
6 kos z rinki po ————— 1.75
Rip za klepati ————— .50
Klipino orodje ————— 1.25
Brazni kamen "Bergamo" ————— .50
Motila ————— .50
Ribolov za repo, s 2 nitima — 1.10

Pišite po brezplačni cenik. Blago pošiljam poštne prosto.

MATH. PEZDIR
Box 772. 11 City Hall St.
New York, N. Y.

SVOJI K SVOJIMI!

Podpisani toplo priporočam rojakom Slovincem in bratom Hrvatim v Pueblo, Colo. svojo trgovino z obleko za moške in otroke; v zalogi imam tudi veliko izbero čevljev za ženske, sprejemam tudi naročila za nove moške obleke po meri.

JOHN GERM,
Slovenski trgovec.

817 East C. St. Pueblo, Colo.

Jeli vaša navada hraniti?

Hranjenje, kakor tudi mnoge druge vrline so za dosego napredka in zboljšanje življenjskih razmer neobhodno potrebne. Ako se niste pričeli hraniti, ne odlašajte dalje temveč pričneite se danes in uložite Vaš denar pri solidni domači banki na

SPECIAL INTEREST ACCOUNT

kjer Vam prinaša 4% obresti na leto in je sigurnost, zjamčena. Denarna nakazila v dolarjih, dinarjih in lirah izvršujemo ceno in točno.

Zastopstvo vseh prekmorskih parobrodskih prog.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St. New York, N. Y.
GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE.

? Ali že veste ?

da je slovenska katoliška tiskovna družba EDINOST kupila NAJSTAREJŠI SLOVENSKI KATOLISKI LIST V AMERIKI

"AMERIKANSKI SLOVENEK"

In letna družila z listom

"EDINOST"

Novi list se sedaj imenuje "AMERIKANSKI SLOVENEK IN EDINOST" in izhaja po štirih letih na teden.

Če hočete biti dobro poučeni o delavskem gibanju in razmerah, tedaj študite "AMERIKANSKEGA SLOVENCA IN EDINOST," ki izhaja dnevno štirikrat na teden in prinaša razsvetlobo delavcu, gospodarju in političnim dlanke. Prinaša najnovejša vesti in je pravi borilni satirski delavec. Stane letno samo \$4.00.

POŠLJITE NA "AMERIKANSKEGA SLOVENCA IN EDINOST" \$1.00 IN DOBIVATE BOSTE LIST TRI MESECE NA POSKUŠNJO!

"AVE MARIA"

Je edini slovenski nabožni list v Ameriki. Izhaja dvakrat na teden. Prinaša najnovejša dlanke in razsvetlobo zanimive lepe razprave. Kjer bi slovenskega duhovnika je le hit pridigar rojakom v vaseh. Letno stane samo \$2.50.

POŠLJITE NA "AVE MARIA" \$1.25 IN PREJEMATE BOSTE LIST POL LETA ZA POSKUŠNJO!

KNJIGARNA "EDINOST" JE NAJVEČJA SLOVENSKA KNJIGARNA V AMERIKI. PIŠITE PO CENIK!

Tiskarna "EDINOST" je danes edina slovenska katoliška tiskarna v Ameriki. Izdajajo vsa tiskarska dela in se priprave katoliškim društvom v naklonjenost.

Za pojasnila pišite na:

"Amerikanski Slovenec in Edinost"

1849 WEST 22nd STREET. CHICAGO, ILL.

Lično in poceni!

Cenjena družina, trgovci in posamezniki, kadar potrebujejo kakornekoli vrsta tiskovine, obrnite se vsolej na največjo slovensko tiskarno v Ameriki

"AMERIŠKA DOMOVINA"

8117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pri nas ste sigurni, da dobite jako lično tiskovino, po nižjih cenah kot drugje ter točno po potrebi. V naši tiskarni pa tako "Glasi K. S. K. Jednoe".

Za srečo!

POVEST.

Spisal
FR. MALOGRAJSKI.

(Nadaljevanje)

Vsled tega počakovanja je preteklo morda pol ure, predno sta bila pri luknji. Blaž jo odmaši, poskusi, za koliko jo je treba še razširiti, potem pa začne zopet rezati s svojim slabim rezilom, katero je bil prinesel še z doma s sabo in je imel vedno skrito v hlačnici. A ta večer mu delo kar ni šlo od rok. Kolikor bliže je bil svojemu smotru, tem bolj se je bal, da bi mu ne izpodletelo, in tem manj poguma je tudi imel. Kmalu se mu je zdela, da se rezanje nocoj bolj sliši, nego se je sicer, kmalu zopet, da črne nemirne spe, nego so spali druge večere. Vedno in vedno je prestajal ter prisluškoval.

Francetu pa je šlo to prepočasno. Krepko prime za trhljo žaganico, na kateri je pilil Blaž, ter nakrene. Hrest! in dober kos žaganice je bil odlomljen.

"Ježeš Marija, ali si norčev?" vzklikne Blaž nevoljen, a s pritajenim glasom. Med črnci pa se začne živahno premetavanje, zehanje in hrkanje. Brez dvojbe jih je hrup, katerega je bil povzročil France, zmotil v spanju. Eden od tistih, ki so ležali v obližju, je skočil celo po koncu in si začel meti oči. Blaž in France pa sta se vlegla ob luknji in se nista ganila. Strahoma sta pričakovala, kaj bode ukrenil črnc.

Ce bi bil začel klicati, bi bila izgubljena najbrž za večno. Bili so mučni trenutki to, ko sta ždela med upom in strahom. Črnc je stal precej dolgo ob svojem ležišču ter vlekel na ušesa; a ko ni zapazil ničesar, se je zgrudil zevaje zopet na slamo.

Blaž in France si oddahneta, vendar pa sta še dokaj časa tičala pri tleh. Naposled reče Blaž:

"Pojdiva zdaj v božjem imenu."

Oba se prekrizata in drug za drugim zlezeta skozi luknjo. Ko sta bil azunaj, reče Blaž:

"Zdaj morava še do kuhinje. Okno je tam zmeraj odprto, in lahko nama bo dobili toliko, kolikor potrebujeva za prvi čas. Dosti itak ne moreva jemati s sabo."

Dospela sta srečno v kuhinjo in kmalu sta imela toliko kruha, da se jima ni bilo treba bati lakote nekoliko dni.

"Zdaj pa le proti gozdu," veli Blaž. "Tam je najino pribežališče."

In skoro v tek se spustita proti strani, kjer sta navzlic precejšnji temi, ki je vladala ta večer, razločevala gozd. Bila sta kmalu pri gošči. Globoko se oddahneta, in okoli srca jima postane lahko, kakor bi se jima zdaj ne bilo ničesar več bati. Toda kmalu se ju lotijo resnejše misli. Po gozdu hoditi je bilo težje, nego sta si prej domisljevala, kajti bilo je med drevjem tako temno, da nista storila niti stopinje, da bi ne bila zadela ob kaj. Blaž je bil vzel v kuhinji pač tudi vžigalce s sabo, ali teh ni smel porabiti, ker se ni vedelo, kaj ju še čaka.

"Tukaj ne prideva nikamor," vzdihne France, ko sta se nekaj časa motala sem in tja. "Bolje bi bilo, če bi bila bežala ob vodi; tam je vsaj po nekaterih krajih malo ravnine. Ikalni naju bodo pa tukaj tudi; nikar ne misli, da naju ne bodo."

Blaž ni vedel na to kaj odgovoriti. Izprevidel je sam, kako nevaren je njun položaj. Če se jima ne posreči do jutra storiti primerno dolgo poti, potem sta izgubljena, to enkrat vabca ubil a kame-

je vedel. Premišlja in premišlja, a ne pride mu pametna misel. Da bi se bila ustavila ter napravila ogenj, nikakor ni bilo varno, ker bi bilo le mogoče, da bi bil kdo zapazil to. Brez luči dalje hoditi, pa tudi ni bilo možno.

Ko tako stojita in preudarjata, približči jima hkrati nekaj naproti. V prvem hipu se oba zdrzneta. Takoj pa se prepričata, da jima ne preti nikaka nevarnost. Približal se je bil eden tistih, po noči čudovito se bleščočih mrčesov, katerih se nahaja nešteto po gozdih vročih dežel, in ki razširjajo tako močno luč, da se jih poslužujejo ljudje dostikrat namesto svetilk. Za prvim je prišel drugi in tretji, in kmalu jih je bilo toliko okrog njiju, da sta čisto lahko razločevala tla ter se izogibala grmovja in drevja. Zdela se jima je, kakor bi jima bil poslal sam Bog to pomoč, in hvaležna sta bila za to.

Nekaj časa sta hodila brezskrbno za lučami, ne brigajoč se mnogo za to, kam ju pripeljejo. Toliko sta vedela, da gresta v nasprotno smer od tam, odkoder sta bila pobegnili, in to njima je bilo dovolj. Pozneje pa sta nekoliko teh živalic tudi nalovila ter sta si, v roki držeč jih, svetila z njimi.

S pomočjo teh lučic sta hodila tako dolgo, da se je začel svitati dan. Zdaj pa sta bila utrujena in želela sta si počitka.

"Jaz mislim, da se nama ni nič bati," reče Blaž. "Pravdajsko bi ne bilo, če bi naju zalotili tukaj. Precej daleč sva v stran; in pot ne drži nobena smekaj. Če bi stikali tudi v gozdu za nama, ne dobili bi naju zlepa, ker nimajo nikakega sledu in ne morejo vedeti, na katero stran sva jo krenila. Kar brez skrbi se lahko vlečeva in zaspiva."

"Vsaj jaz sem potreben spanja," pripomni France. "Dolgo bi me ne bile več nosile noge."

"Zato pa," potrdi Blaž. "Naspiti in počiti se morava, da bova potem tem laže hodila."

In legla sta se med grmičevje, ki je bilo podobno velikanski praproti. Ni trajalo dolgo, pa sta spala oba tako sladko, kakor že davno ne.

Soditi po tem, kako visoko je stalo sonce na nebu, je moralo biti že krog poldneva, ko ju vzbudi čuden, zategel, a močan glas iz spanja. Oba skočita hkratu po koncu, in prva njuna misel je bila, da so ju zasačili. Kri jima zastane po žilah. Komaj si omaneta nekoliko oči, pa se začuje zopet znova oni vrisk, in sicer čisto nad njunima glavama. Ozreta se kvišku, in kaj vidita? Opica, imenovana vriskač, je čepela na drevesu ter jima kazala svoj nelepi, od velikega kosmatega podbradka obdani obraz.

Blaž poseže hitro po kamen, katerega si je bil vtaknil iz prevdinosti v žep, še predno je bil pobegnil, ter ga zažene s tako močjo opici naravnost v gobec, da se ji je takoj vili kri, in da je, glasno tuleč, odhitela preko gozda.

"Na zlomek, zdaj kriči," reče Blaž. "Zdaj imaš vsaj vzrok za to. Misliš, da sem se malo ustrašil?"

"Jaz sem se še le, jaz," reče France. "Ti pasja žival ti, kak glas ti ima. Ali zadeti znaš še zmeraj, Blaž. Ali še veš, tako si bil doma na gričku enkrat vabca ubil a kame-

nom? Takrat sva hodila še v šolo."

"Seveda vem. Pa ravno na glavo sem ga bil zadel, tako da je bil precej mrtev."

"Veš, meni se je ptič smilil," pripomni France.

"Saj se je meni tudi. Pa kaj češ. Mene je od nekdanj mikalet metati kamenje. Če bi se ne bil tako vadi v lučanju, bi najbrž tudi ne bil tako dobro zadel onega kričaja, kakor sem ga, in ta se ti menda vsaj ne smili."

"Ne, ta ne. Ta je dobil, kar je zaslužil."

"No vidiš. Zdaj pa se malo pokrepčajva. Čas je že. Vsaj jaz čutim, da je."

"Tudi jaz," opomni France ter si ureže kruha, katerega je bil položil Blaž predenj. Použila sta z veliko slastjo pičlo kosilce, potem pa sta se podala zopet na pot. Toda danes se jima ni nič prav mudilo. Vsakih pet stopinj sta se ustavila ter občudovala zdaj to, zdaj ono reč. Saj v sužnosti, v kateri sta bila do zdaj, nikdar nista imela prilike, da bi se bila ozrla nekoliko okrog. In kar sta bila zamudila, sta morala nadomestiti. Zlasti Blaž je bil od nekdanj prijatelj gozda. Ze kot otrok je vedno rad stikal po hosti za ptiči in vevericami. Pa kaj so bili domači gozdi proti temu, v katerem sta zdaj blodila okrog.

"Poglej ti ta drevesa enkrat," reče Blaž in se, čudeč se, ozira okoli. "Kako je tukaj vse zmešano. Drevesa, ki so našim podobna, pa zopet taka, da človek ne ve, kaj bi jim dejal. Vidiš, ono tam, ki nima nič vej, ampak gmo tisto veliko perje na vrhu, je palma."

"Palma, palma," potrdi France. "Ti, pa ta čudna zeljšča, ki rastejo tukaj? Ali si že videl kdaj kaj takega?"

"Zeljšča pa bi rajši, da bi jih ne bilo; laže bi hodila."

"To je res, da. Pa bo že, že, samo da bi se gozd predolgo ne vlekel, in da bi se ne izgubila v njem."

"E, izgubila se ne bova. Enkrat že prideva na plano. Do tedaj pa nič skrbi. Jesti nama ne bo nedostajalo. Vidiš tam figovo drevo in polno fig na njem. Ala, čez nje."

In res sta bila prišla do figovega drevja. Sad jima je jako dišal, in pošteno sta si ga privočila.

Ko sta bila začela iti zopet naprej, stopale so jima vedno nove stvari pred oči. Zlasti pa so ju veselili premočni živo-bojni ptiči, ki so v enomer vzletavali in pa zopet sedali na drevje ter se skrivali po grmičevju.

"A jej, ali ga vidi tam tistega z onim šopom na glavi?" vzklikne France, zagledavši prekrasnega kolibrija.

"Pst, tiho," veli Blaž ter se že po kamen. Misli, da bo zadel tudi tega ptička tako, kakor je bil onega ubogega vrabca na domačme hribu, toda zmotil se je. Kamen je zletel mimo, in ptič je odfrčal.

"Ali ptič ni opica, veš," se zasmeje France. Blaž pa odvrne:

"Mar nisi prej sam opomnil na to, kako sem bil s kamenom ubil ptiča?"

"Eh, to je bilo vendarle naključje," se zasmeje France. Vselej to ne gre tako."

"Pa bi ga bil zadel, če bi ne bila veja malo na poti," reče Blaž, ki ni rad priznal, da mu je roka izgrešila cilj. "Presneta reč, rad bi ga imel. Glej, glej, v onem deblu tam so pa čebele. Ali vidiš, kako letajo ven in notri? Škoda, da so tako visoko. Če bi mogel do njih, precej bi odrezal kos satovja. Morajo imeti dober med te čebele."

"Pa da so kar tukaj v deblu. To so morale kdaj vzrojiti, pa jih noben zajel ni."

"I kakor pri nas doma. Saj se dobijo tudi pri nas doma divje čebele."

Kmalu na to sta se čudila Blaž in France zopet krasnim metuljem, ki so jima priletavali naproti.

"Taki pa ni pri nas," reče France.

"Mislim da ne," potrdi Blaž. Toda zmeraj nista potovala tako brezskrbno, kajti oglašati so se začele tudi divje zverine, katerih je po braziljskih gozdih vse polno. Tudi sta se spomnila, kaj sta slišala praviti o velikanskih kačah, ki se nahajajo v Braziliji. Misel na kače ju je napolnila z nekak grozo, in želela sta si, da bi se jima posrečilo, priti že na plano. Opazovala sta torej posled nekoliko manj pozorno vse to, kar se je prikazovalo njunim očem, in pospešila sta svoje korake, da bi bila pot težavna in sta le s trudom prodirala skozi goščo naprej.

Naredila se je noč, predno sta si želela. Strah pred divjimi zverinami in kačami jima ni dal zaspati.

"Da bi le že zopet dan bil," vzdihoval je France, premetajoč se sem ter tja po trdih tleh. "Po dnevi je človek vendar malo bolj brez skrbi."

"E, kaj bi se tako bal," odvrne Blaž. Straha pa sam ni imel nič manj, kakor France. Posebno bal pa se je kač, akotavno doslej še nobene nista bila zalotila. To pa zato, ker je bil slišal nekdanj, da si največja kača, takozvana boa, ki je čez šest metrov dolga, išče najraje po noči hrane.

Se le proti jutru sta bila malo zadrževala, a ne za dolgo časa. Komaj se je bil naredil do dobrega dan, sta bila že zopet po koncu in pripravljena na pot. Marsikaj nenavadnega se je pokazalo še njunim očem, a zanimanje ju je minovalo bolj in bolj. Vsled pomanjkanja, ki sta ga trpela navzlic temu, da sta imela nekaj hrane s sabo, sta se čutila kmalu trudna in slaba, in čim delj sta hodila, tem bolj poparjena in brezupna sta postajala. Dalje sledi.

Materino srce je vedno pri otrocih.

Materina zvestoba se zbudi vsako jutro.

Dobra mati ne reče: "Ali hočeš?" marveč: "Na, tu imaš!"

Mater povsod spoznaš.

Mater more človek izgubiti, a ne zopet dobiti.

CLANKE 75

Otrok naj se giba. Malo dete se vedno nezvestno, ko brca z rokami in nogami, ko odpira in zapira roki in se steza ter zvija vsako mišlico v svojem malem telesu. Čelo jok je neke vrste vežbanje. Raditega tudi pravimo, da ni dete normalno, ki nikdar ne joše.

Tekom dne, ko je dete prebujeno, se neprestano giblje. Važno je paziti na to, da nima težke obleke, ker bi bilo sicer ovirano, v svojih kretnjah. Tudi ga ne smete privezati za predolgo časa v visokem stoličku ali pa na rjuhe tako, da se ne bo mogel obračati ter zvijati svojih udov.

Stoliček na kolesih je izvrstno sredstvo, k dovoljuje detetu vežbanje na povsem varen način. Taki stolički so naprodaj v različnih oblikah. Stolički, ki naj bi naučili dete hoditi, niso priporočljivi, kajti nikdar ne smemo siliti otroka k hoji.

Številne zakrivljene ali sabljaste noge so posledica želje staršev, da bi dete hodilo, predno je za to telesno sposobno.

Otroški voziček mora imeti štiri kolesa, dobre vzmeti ter streho, ki bo zadrževala preostro luč in veter. Prostore mora biti ter imeti dosti prostora za oželo, kajti posebno v mrzlem vremenu je glavna stvar, da je dete zavarovano pred učinkovanjem elementov. Vozički, katere je mogoče skupaj spraviti, so zelo udobni posebno, če hočemo prevesti otroka na kratke razdalje. Otroka pa ne smete nikdar pu-

stiti v takih vozičkih dalj časa, ker so pogosto trdi in neudobni.

Kot že omenjeno, ne morejo matere pogosto dojeti svojih otrok ter jim morajo vsled tega nuditi kako drugo hrano. Dobro čisto, sveže kravje mleko, primerno zemljano z gotovo množino najfinjšega sladkorja in s primerno množino vode nudi to nadomestilo za materinsko mleko. Najfinjša mešanica izbranega mleka in najboljšega sladkorja dobite lahko pod imenom Bordenovo Eagle Brand Mleko. Ze tri generacije so se ameriške matere zanašale na to sijajno mleko. Prehranite svoje otroke soglasno z navodili, kajti mleko je najbližje nadomestilo materinskega mleka.

Bordenovo Eagle Mleko prehranja danes številne otroke, kojih stariši so bili vzrejeni z Eagle Mlekom in kojih stari stariši krogi leta 1860 in 1870 so bili istotako prehranjeni s tem mlekom. Če pomislite, da so Bordenovo Mleko rabile tri generacije in da se ga poslužuje stalno več in več ljudi, mora biti v tem gotovo vzrok. Ta vzrok pa je, da se je izkazalo to mleko zadovoljivo in varno za tako dolgo dobo in da mu ljudje zanjajo.

Prečitajte te članke vsaki teden pazljivo ter jih prihranite za bodočo uporabo.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

ZA SLABO PREBAVO

pomanjkanje teka ter splošno oslabelost, vzemite

SEVERA'S BALZOL.

Splošna tonika za moške i ženske.

Pomaga naravi s tem da želodec in jetra bodo pričela s svojim normalnim poslovanjem in prebava bo zopet postala redna.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte svojega lekarnarja.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS, IOWA

Prva slovensko-hrvatska MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Pozor gospodinje! Ako rabite pri gospodinstvu sveže mleko, dobro sladko, ali kisel smetano, (Cream) ali okusno, doma narejeno maslo, Butter, ogledajte se v moji mlekarni.

Jaz prodajam mleko, ki je pasteurizirano; dobivam ga naravnost od farmarjev. Mleko je preje satančno prekušeno in pregledano od Meštnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarne; torej garantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko take vrste je posebno priporočati otrokom rejencem.

Mleko razvažam po hišah točno vsak dan o pravem času.

Za obilna naročila se tople priporočam.

FRANK GRILL, slovensko-hrvatski mlakar

1818 W. 22nd St., Chicago, Ill.

IMAM V ZALOGI 25 NAD 12 LET

PRAVE LUBASOVE HARMONIKE

tri in štiri-vrstne, dva, tri in štirikrat, nemško in kranjsko uglasene kakor tudi kromatične in po kovečke. Harmonike so najboljšega dela in opremljene s saporo za sapeti.

Imam v zalogi tudi še rabljene harmonike vsakovrstnih izdelkov po nizkih cenah.

Imam v zalogi tudi STAROKRAJSKE IMPORTIRANE NA ROKO KOVANE KOSE po \$1.50 komad, 6 skupaj ali več naročenih po \$1.25 s poštnino vred. Imam na zalogi tudi klepalno orodje dvoje vrste, BERGAMO brusilne kamne itd. po nizkih cenah.

ALOJS SKULJ, 323 Epitola Pl. Brooklyn, N. Y.

NOV NASELNIŠKI ZAKON.

Po novem nasečniškem zakonu so gotove osebe izvzete iz kvote, a nekatere pa imajo prednost v kvoti. Postopanje za dobavo potrebnega dovoljenja je povsem drugačno od prejšnjega. Kdor želi koga dobiti iz starega kraja, ali želi sam potovati tja in se zopet vrniti, naj se obrne na me ne za pojasnila in potrebne spise. Rojaki v Zapadni Pennsylvaniji najboljšje storijo, če pridejo osebno k meni. Uradne ure v pisarni od 9. do 5. Zvečer in ob nedeljah pa na domu, 208 — 57th St.

ANTON ZBASNIK, Javni notar,

206 BAKEWELL BLDG. (Nasproti sodnije) PITTSBURGH, PA.

UNIČUJTE MUHE SEDAJ!

Ena sama spomladanska muha naredi do jeseni nevtrjetno veliko zalego muh, nič manj kot 5,598,720,000,000. Muhe in komarji pretvarjajo vaše kuhinje, sobe, spalnice, delavnice in urade v prave mučilnice. Muhe z okuženimi nogami so bolj nevarne kot kače, ker raznašajo poletno kolerio, jetiko in druge nevarne bolezni.

SPRAY TRINER'S FLY-GASS uniči muhe in komarje na mestu. Je povsem neškodljivo sredstvo za ljudi in živali, brez barve in brez smrada. Naprodaj v lekarnah in pri trgovcih zdravil. Cena 1 pinta 75c; škropilna priprava 60c.

COUPON-G. C.

POBRENA PONUDBA. Veljavna samo za enkrat s tem kuponom. Odrežite ta kupon, priložite \$1.50 in pošljite ga na Joseph Triner Company, 1933 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. in boste prejeli z obratno pošto en pint Trinerjevega "Fly-Gass" a škropilno pripravo, poštnina bo plačana.

Vaše ime _____

Natančen naslov _____

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.